

“มรรค” วิถีในธรรม
หลวงพ่ोजำเนียร สีสแสงไส

‘เมื่อสติปฏิฐานสั มรรคองค์แปด รวมกัน
สั มมาสติ เป็น มหาสติในองค์มรรค
สั มมาสมาธิแน่นหนา ไม่หวั่นไหวกับสิ่งอย่าง
อภิขัณฺหา และ โทมนสั
สั มมาทสิริเห็นพระไตรลักษณ์ตลอดกาล
ที่เกิดขึ้นในจิต เกิดๆ ดับๆ
ทั้งอดีต อนาคต ปัจจุบัน รวมกันอยู่’

“มรรค” วิชาในธรรม
หลวงพ่ोजำเนียร สีสเสฏโฐ

คำปรารภ

จากการเดินทางติดตามหลวงพ่ोजำเนียรไปประเทศต่างๆ หลายประเทศ ได้ฟังธรรมเทศนาในวาระต่างๆ ในคอร์สกรรมฐาน เทศน์ในมหาวิทยาลัย อาตมา ได้บันทึกเสียงธรรมเทศนาไว้ ด้วยเห็นว่ามีประโยชน์แก่ผู้สนใจการปฏิบัติธรรม จึงได้นำมาร้อยเรียงเป็นภาษาเขียน ให้ผู้สนใจการปฏิบัติ ได้เห็นร่องรอยการปฏิบัติของหลวงพ่ोजำเนียร เพื่อว่านักปฏิบัติจะได้เห็นเส้นทางการปฏิบัติได้ชัดขึ้น

หลวงพ่ोजำเนียรได้บอกเล่าทางปฏิบัติที่ผิด และทางปฏิบัติที่ท่านได้ปฏิบัติแล้วเห็นมรรคเห็นผล จึงได้คัดเลือกธรรมที่ท่านเล่าประวัติการปฏิบัติของท่านเอง ตั้งแต่เริ่มต้นการปฏิบัติจนท่านได้พบทางสายกลาง คือ “มรรคมืองค์ ๘”

หลวงพ่ोजำเนียรได้บอกเล่าเรื่องการปฏิบัติ ที่ท่านได้ปฏิบัติแล้วเห็นมรรคเห็นผล และทางปฏิบัติที่ผิดพลาดทำให้ท่านเสียเวลาในปฏิบัติไปไม่น้อย ถึงขั้นเข้าใจผิดคิดเอาเองว่า ถึงพระนิพพาน ได้สำเร็จธรรมแล้ว หลายครั้งหลายคราว จึงได้คัดเลือกธรรมที่ท่านเล่าประวัติการปฏิบัติของท่านเอง ตั้งแต่เริ่มต้นการปฏิบัติ จนท่านได้พบทางสายกลาง คือ มรรคมืองค์ ๘ และ สติปัฏฐาน ๔

ใครให้ท่านผู้อ่านทำใจเป็นกลาง อ่านไปพลาง मनสิการู้เห็นธรรมที่ปรากฏในตนไปพลาง แล้วท่านจะได้ประจักษ์ธรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ด้วยตัวท่านเอง โดยอาศัยบทธรรมในหนังสือเล่มนี้เป็นแนวทางของอารมณธรรม

หนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นธรรมทาน เป็นอาจารย์บูชา ในโอกาสครบรอบวันฉลองศิริมงคลอายุคล้ายวันเกิด ๗๗ ปี หลวงพ่ोजำเนียร สีสเสฏฐ์.

วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖

คุณประโยชน์อันใดจากหนังสือเล่มนี้ ได้มีแก่ผู้อ่านแล้ว ขอเป็นบุญบูชา หลวงพ่ोजำเนียร สีสเสฏฐ์ และผู้มีคุณให้คุณูปการในธรรมทุกท่าน

หากมีความบกพร่องผิดพลาดประการใด ก็ขอมา และบันทึกทั้งหลาย โปรดเมตตาให้คำชี้แนะแก่คณะผู้จัดทำ จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

พระวัฑฒ์ วุฒินาโณภิกขุ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. นำเรื่อง มรรคแห่งธรรม มรรคมีองค์ ๘	๑
๒. อริยอัฏฐังคิกมัคค์	๒
๓. มรรควิถีในธรรม	๔
๔. ทางสายกลาง	๗
๕. แปดองค์เป็นองค์เดียว	๑๐
๖. อลาภิโก	๑๓
๗. ถอดสังขาร	๑๕
๘. สอนคนให้เป็นพระโสดา	๒๑
๙. ชั้นที่ ๕	๒๖

นำเรื่อง มรรคแห่งธรรม มรรคมืองค์ ๘

จุดเริ่มต้นของ “มรรคมืองค์ ๘” ทางสายกลาง ทางสายเอก เกิดขึ้นในรุ่งเช้าวันหนึ่ง ได้ไปขออนุญาตท่านอาจารย์ ขอนั่งอธิษฐานในห้องกรรมฐาน ๗ วัน โดยตั้งใจว่าจะไม่ฉันอาหาร ไม่ไปไหนทั้งนั้น ตั้งมั่นว่าต้องทำมรรคมืองค์แปดให้ชนะให้ได้ ให้เข้ามรรคมืองค์แปดให้ได้ ถ้าไม่บรรลุมรรคมืองค์แปด ไม่เข้าใจมรรคมืองค์แปดแจ่มแจ้งจะไม่เลิก ซึ่งอาจารย์ก็อนุญาตให้ทำ ๗ วัน แต่เมื่อครบ ๗ วันแล้ว ยังไม่สำเร็จ ต้องสัญญาว่าจะลุกออกมากินข้าวก่อนแล้วเริ่มทำใหม่

ตอนทำมรรคมืองค์ ๘ ก็คิดว่าทีละ ๗ วัน แต่ภายในสองชั่วโมงก็เข้าใจแจ่มแจ้ง ญาณเลื่อนไปอยู่ข้างบน (ตามรูปหน้ากลาง ฐาน ๖) ปกติญาณอยู่กับ ๔ ฐาน ข้างล่าง เมื่อจะเข้าสายกลาง มันเลื่อนไปอยู่ข้างบน มันเลื่อนเอง ญาณเลื่อนเอง นึกได้ว่าถ้ามันมาจากต้นเหตุครั้งแรกที่ทำให้เกิดธรรมะขึ้นมาในสังขขารมีเกิดผสมกันอยู่ ทำให้โง่ทึบอยู่เห็นในสายธรรมเพราะมรรคองค์แปดเป็นสายกลาง อันไหนที่มันแปลกกับคำที่ท่านเคยสอนมากับลัทธิอื่นก็พิจารณาว่ามันแปลกตรงไหน คือเรื่อง “จักขุกรณี” (จักขุ แปลว่า ตา กรณี แปลว่า กิจ) ที่เห็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา พลันนึกได้เพราะว่า พระพุทธเจ้าได้ยกจิตขึ้นสู่พระไตรลักษณ์ เลยชนะมาร รบกับมารจึงชนะ เพราะบารมีได้ยกจิตขึ้นสู่พระไตรลักษณ์

ขณะที่ ญาณกรณี เห็นพระนิพพาน, อุปสมายะ เห็นการเกิดทั้งหมดทุกอย่าง, สัมโพธายะ รู้แจ้งในที่เกิดที่ดับ, อภิญญายะ ญาณสองอย่างรู้ได้ทุกอย่าง รู้แจ้งทุกอย่าง, นิพพานายะ ดับทุกข์ได้ทุกอย่าง พระอัญญาโณทัญญะ พุทธังดวงตาเห็นธรรม ดวงตาเกิดขึ้นแล้ว เป็น จักขุกรณี ญาณกรณี ตาได้เห็นที่เกิดดับของทุกข์ได้ ด้วยญาณสามารถเห็นทุกอย่าง รวมทั้งมรรคองค์แปด ญาณอยู่ข้างบนแล้ว (ดูรูป หน้ากลาง ฐานอารมณ์จิตที่ ๖) เกสมันอยู่ที่ฐาน (ดูรูป หน้ากลาง ฐาน ๑-๔) กางเกงในสีแดงที่เคยติดอยู่ในจิตตอนนี้ มันหายไปแล้ว แม้แต่นิมิตที่เห็นก็หายไปด้วย จะทำกสิณสี่ก็ไม่สำเร็จ ถึงตอนนี้ไม่มีใครขัดขวางเราแล้ว เลยรวมมรรคองค์แปดให้ครบทุกองค์

จริยวัตรอุ้งกัมมกัมม์ หรือมรรคมัจฉะ ๘

๑. **สัมมาทิฐิ** เห็นสองข้างนี้ เห็นกามตัณหา วิภวตัณหา เห็นหมด เห็นทุกอย่าง เห็นสัญลักษณ์ของกิเลส กิเลสไม่เที่ยง กิเลสเป็นทุกข์ กิเลสไม่มีตัวตน อุปาทานขันธเป็นทุกข์นั้นไม่มีตัวตน

๒. **สัมมาสังกัปป** ทำดี ทำการละกามคุณ ๕ ให้ออกจากรูป เสียง กลิ่น รส และการสัมผัส ขณะกามตัณหา วิภวตัณหา สุดยอดของความโลภ อภิชฌา ภวตัณหา เป็นเหตุให้ทุกข์เกิด ทำให้พินาศได้ สององค์นี้ยังทำไม่ได้ กามคุณห้า ที่เป็นกามตัณหา ภวตัณหา และวิภวตัณหา เราไม่เข้าไปเกี่ยวข้อง รู้ว่าฉนวนบริสุทธิ์ ฉนวนไม่มีอะไรมาเกี่ยวข้องและบริสุทธิ์

๓. **สัมมาวาจา** เราเห็นหมดแล้ว เรารู้จักมาแล้ว ต่อไปกิเลสจะมาเล่นงานเราไม่ได้แล้ว เห็นตัณหาสาม เป็นลูกสาวของมาร เคยรบกับพระพุทธรูปมาแล้ว ของพระพุทธรูปเจ้าตายไปแล้ว แต่ของเรายังอยู่ เรายังอยู่ ถ้าตายหมด เราเป็นอรหันต์กันทั้งโลก ถ้าตายใครตายละ มรรคข้อที่ ๓ พระองค์พูดกับตัณหาราคะว่า พระองค์เกิดในแต่ละชาติมีแต่ความทุกข์ ชากศพที่เห็นในอดีตชาติที่ตายไปแล้วทั้งหมดระลึกชาติหนหลังได้ ทั้งหมดมีความทุกข์ เพราะสารพิษของเจ้า ทั้งตัณหา ความสว ความงามก็เป็นสารพิษ หรือเมียรักผิว เมียตาย ผัวรักเมีย ผัวตาย ถูกหลอกกันมาทุกชาติ พ่อแม่รักลูก ลูกรักพ่อแม่ รักกันทั้งหมดก็ตายกันทั้งครอบครัว ถูกหลอกให้ตายกันทุกชาติ เราเกิดไปข้างหน้าก็อย่างนี้แหละ หลอกเราอยู่อย่างเดียวไม่เกิดอีกแล้ว

๔. **สัมมากัมมันโต** ทำงานนี้ทุกอย่างไม่เลิก สติมหาสติไม่เลิก จักทำการที่สุจริตต้องทำลายอวิชชาที่เกิดมาในโลกให้พินาศให้ได้

๕. **สัมมาอาชีโว** ชีวิตนี้เกิดแก่เจ็บตาย กินแล้วตาย พอตายแล้วไม่กิน พอถึงวันตายให้อาหารทางปากก็ไม่กิน เพราะมันตาย ชีวิตอาศัย

ชั่วคราวเท่านั้น กินเพื่ออยู่ในสำเร็จมรรคผลเท่านั้น ไม่ใช่อยู่กิน กิน และกิน กินไปก็ตายเท่านั้นแหละ เพราะชีวิตเมื่อมันหยุดกิน ใช้หมดอาหารใส่ลงไปก็ไม่กิน เห็นเกิดเข้ามาอยู่แล้วดับอยู่ ชีวิตนี้ตั้งอยู่แล้วดับไป เห็นใครตาย อย่างพระนางเขมาเห็นนางฟ้าตาย ได้เป็นพระอรหันต์ กับพระมหาปันทกะเห็นชากศพตายก็อันเดียวกัน เห็นร่างกายนี้เหมือนชากศพพองแล้วมายุบ ตายไปพองแล้วมายุบทุกชาติไปเหมือนกัน ภิกขุสิริมาเห็นนางสิริมาแล้วหลงรัก ไม่ฉันข้าวเป็นเวลาหลายวัน แต่เมื่อเห็นชากศพของสิริมาเป็นอรหันต์เลย เหมือนเรากินอาหาร พอเราอยากกิน กินแล้วอร่อยกินไปพออิ่มแล้วก็ไม่อยากกิน หรือเรารักภักตฤชหนึ่ง พอเราหมดความรักมันแล้วจะรักอีกก็ไม่เอา เพราะเราไม่รักมันแล้ว เอาไปทิ้งถึงขยะหน้าตาเฉยเลย ถ้ามันพูดได้คงบอกเมื่อก่อนรักฉัน ไฉนวันนี้ทิ้งฉัน ช่างทำกันได้ ถ้ามันพูดได้ วันนี้ทิ้งแล้ว รู้แล้ว ไม่เอาแล้ว เหมือนคนหาขยะ เมื่อเห็นก็ว่านี่หนึ่งเหรียญนี้สองเหรียญก็รักมันได้ ก็คนมันจนนะ ส่วนคนรวยมันก็ทิ้งถ้ามันรวยขึ้นมันก็ทิ้งแบบนั้นอีก

๖. สัมมาวาจาโม เมื่ออยากเห็นแล้วเพียรละ เพียรปล่อย เห็นแล้วรู้แล้ว เพียรละชั่วบำเพ็ญดี เห็นการเกิด สติมารู้ในการเกิดและตั้งอยู่ อภิชฌาเกิดแล้ว อภิปะเลว่า ยิ่งใหญ่ เป็นความน่ายินดีอย่างยิ่ง เห็นแล้วเกิดแล้ว โทมณัสสัง ความไม่น่ายินดี ทำให้โคกเศร้า เสียใจ ร้องไห้ ทำลายอภิชฌาและโทมนัส ขณะในโลกให้พังพินาศไม่เหลือเลย ให้ชีวิตนี้อยู่รอดให้ดี

๗. สัมมาสติ สติไม่เผลอ สัมมาสติมากขึ้นๆ เรียกว่า มหาสติ มหาสติมากขึ้น เป็นปัญญาสัมมาสติต่อสัจจญาณรู้ทันมากขึ้นก็เป็นสติที่รู้มากขึ้นตามไปด้วย เมื่อสติมากขึ้นเกิดเป็นปัญญารู้แจ้ง ปัญญารู้แจ้งมากขึ้น เป็นญาณกรณี

๘. สัมมาสมาธิ ตั้งมั่นทุกขณะจิตไม่เผลอ ไม่หวั่นไหว ที่สุดไปนิพพานเลย

ครบ ๘ องค์มารวมกันแล้วเป็นอันเดียว เรียกว่า “เอกายนมรรค”

เอกายโน อัย ภิกขเว มคโคฯ

“ดูกรภิกขุทั้งหลาย มรรค นี้แหละทำให้บริสุทธิ์หมดจดและทำให้ไปถึงนิพพานได้”

ไปที่เดียวที่แห่งเดียวนี้แหละ คือ ไปนิพพาน เมื่อเรารู้แบบนี้ จึงอยากย้ายแล้วย้ายอีกว่าไปทางเดียวที่ไม่ว่างด้วยพระอรหันต์ เปรียบดั่งไม้ ๘ อันมัดเป็นอันเดียวก็เป็นไม้กวาดมากกว่าดขยะได้ เสา ๘ ต้นก็นำมาทำเรือนอยู่ได้

มรรควิชาในธรรม

ที่สอนมานี้ก็สอนลัดย่อจากทั้งหมดให้มาอยู่ที่เดียวกัน พยายามย่อให้สั้นลง ถ้าอยู่ในมรรคองค์แปดทางเดียว เป็นเอกายนมรรค ให้ไปทางเดียว เป็นหนึ่งเพื่อเป็นความดับทุกข์ไปสู่นิพพาน

ครั้งแรกหลวงพ่อยังไม่เข้าใจที่พระองค์ทรงตรัสว่า เมื่อมีผู้ปฏิบัติ ตาม “มรรคมืองค์ ๘” โลกไม่ว่างด้วยพระอรหันต์นั้น ตอนแรกนั้นเข้าใจที่ละองค์คิดว่า องค์หนึ่งองค์ใดไปนิพพานได้ ตอนนั้นครูบาอาจารย์ก็พูดกัน ก่อนที่เราปฏิบัติว่า มรรคองค์แปดไปถึงนิพพานเหมือนมหาสมุทรใหญ่ ฉั่นใด ส่วนแต่ละองค์ของมรรคนั้นเหมือนสายน้ำไปสู่มหาสมุทรฉั่นนั้น สายหนึ่งสายใดก็ไปนิพพานได้หมด องค์หนึ่งองค์ใดก็ไปนิพพานได้ เช่นเดียวกัน เขาพูดอย่างนั้น แต่พอทำมรรคองค์แปดจริงๆ ตอนพรรษาที่เจ็ดแล้ว พบว่าต้องแปดองค์รวมกันยอมไม่ขาดองค์หนึ่งองค์ใด

ย้อนหลังเมื่อคราปฏิบัติอยู่เจ็ดปีโดยย่อ ที่ทำไม่สำเร็จ ไม่เข้าใจ ไม่แจ่มแจ้งในธรรมทั้งหมด เพราะชอบนั่งสมาธิมากกว่าเดินจงกรม มากกว่ายืน โดยพิจารณาชั้น ๕ ครั้งแรกยามจำพรรษาแรก ปีแรก

พิจารณาขันธห้า ก็พิจารณาว่าไม่เที่ยง เป็นทุกข์ ไม่มีตัวตน นึกถึงราศ
พราหมณ์ ผู้พิจารณาขันธห้าเป็นมารแล้วได้เป็นพระอรหันต์ เมื่อสมาธิ
มากเข้าๆ อยู่อารมณ์ฌาน (ดูรูป หน้ากลาง ฐานที่ ๓) จิตสงบนิ่งเป็นอัน
เดียว เมื่อจิตนิ่งสงบนานเข้าๆ จิตก็ว่างอยู่ในอารมณ์สมาธิ ติดต่อไว้ขณะ
กายเบาใจเบา ยืนเดินนั่งก็เบาสบาย รักษาจิตว่างไปเรื่อยๆ ประมาณปี
กว่าคิดเข้าใจว่าเป็นพระอรหันต์ เมื่อนั่งอยู่ที่อารมณ์ฌาน ออกยืนเดินอยู่ที่
อารมณ์มโนธรรม (ดูรูป หน้ากลาง ฐานที่ ๕) คิดว่าเราเป็นพระอรหันต์
แล้ว มองเห็นจิตสงบนิ่งไม่เห็นกิเลส ไม่เห็นอะไร กิเลสเข้าสู่ภวังคจิต (ดูรูป
หน้ากลาง ฐานที่ ๔) อยู่ในจิตทั้งหมดและเจียบอยู่ ไม่มีปฏิจสมุปปาท
ปฏิจสมุปปาทไม่หมุนให้เห็น เจียบอยู่ โดยที่อยู่มโนธรรมอันเดียวก็คิดว่า
เป็นพระอรหันต์

ทว่าเมื่อออกยืนแล้วเดินคุยกับคนทั่วไปมันก็ลงมาในจิต สัญญามี
อนาคตปัจจุบันพลันโผล่ขึ้นมา आयตนะถูกระดมครอบงำด้วยกามคุณห้า
อย่าง คือรูป เสียง กลิ่น รส และสัมผัส รวมถึงกามตัณหา เพราะว่าตัณหา
ลงต่ำสุด ทีโนคัมโม (ดูรูป หน้ากลาง ฐานที่ ๑) ไปชอบเพศตรงกันข้ามเข้า
ตอนนั้นเราว่าเราคงคิดเล่นๆ ไม่เอาจริง เพียงแต่คิดเอา ทีโน แปลว่า ธรรม
อันเลว คัมโม แปล ว่าเป็นเหตุให้เกิดบ้านเรือน หลังจากมาเห็นรูป
ตรงกันข้ามแล้ว มันเห็นรูปมโนภาพรำรวยอยู่สบาย (ดูรูป หน้ากลาง ฐาน
ที่ ๒)

ขณะจิตก็อยู่ที่อารมณ์โลกียะ ประดังแต่งสมหวังทุกอย่าง คิดได้ทุก
อย่าง กลับไปมองว่าคนในโลกนี้โง่ ไม่ปัญญาเหมือนเราเลย พลันร้อนใจจะ
สึกอีก คิดว่าบวชตอนแถมดีกว่า ที่ปฏิบัติพิจารณาขันธห้าไม่ได้ผลแล้ว ก็
เปลี่ยนเป็นปฏิบัติทางอายตนะภายนอกภายใน พิจารณาอายตนะภาย
นอกภายในอยู่ไม่ถึงปี จิตว่างไปสู่มโนธรรม (ดูรูป หน้ากลาง ฐานที่ ๕)
ตอนนี้ ญาณไม่อยู่ในอารมณ์ฌานหรือมโนธรรมแล้ว ก็เข้าใจว่าเป็นพระ

อรหัตต์อีก

นั่นเพราะยึดเอาความว่างไม่มีกิเลสปรากฏเป็นอรหัตต์ ที่นี้อยู่มาก ไม่ถึงปีก็เกิดเป็นโทษะ วิภวตัณหาเกิดไม่รู้ตัว เมื่ออวิชชาครอบงำก็คิดจะทำลายคนอื่น ต่อมาก็เปลี่ยนเป็นพิจารณาธาตุสืบท

(ธาตุ ๑๘ คือ จักขุธาตุ รูปธาตุ จักขุวิญญาณธาตุ โสตรธาตุ สัทธาธาตุ โสตวิญญาณธาตุ ฆานธาตุ คันธธาตุ ฆานวิญญาณธาตุ ชิวหาธาตุ รสธาตุ ชิวหาวิญญาณธาตุ กายธาตุ โผฏฐัพพธาตุ กายวิญญาณธาตุ มโนธาตุ ัมมธาตุ และมโนวิญญาณธาตุ)

ส่วนมากจะเกิดพบความว่างตอนนั่งมากกว่าธยานอื่น นั่งนานเข้าๆ เมื่อสงบนิ่งก็ว่าง สงบนิ่งก็เบา เดินก็เบา คิดว่า จะเป็นอรหัตต์อีก ก็เกิดราคะจะสึกอีกเป็นครั้งที่สาม ตอนนั้นมีพระองค์หนึ่งก็นับถือเป็นอาจารย์ คิดว่าท่านเป็นพระอรหัตต์แล้ว ท่านก็สึกไปมีเมียแล้วไม่เข้าวัด ไม่สนใจเรื่องธรรมะ หลวงพ่อจึงต้องมาปฏิบัติเปลี่ยนเป็น “อานาปานสติ” พอจิตสงบนิ่งก็พิจารณารูปธรรมนามธรรม เห็นเป็นรูป รู้ว่ารูปเป็นนาม หูเป็นรูป เสียงเป็นรูป รู้ว่าเสียงเป็นนาม จมูกเป็นรูป กลิ่นเป็นรูป รู้ว่ากลิ่นเป็นนาม ลิ้นเป็นรูป รสเป็นรูป รู้ว่ารสเป็นนาม กายเป็นรูป สัมผัสเป็นรูป รู้ว่าสัมผัสเป็นนาม ใจและมโนธรรมเป็นรูป รู้ว่านี่ใจ นี้มโนธรรม รู้ว่ารูปมันเป็นนาม ใจเป็นรูป อารมณ์เป็นรูป รู้ว่าอารมณ์เป็นนาม ปฏิบัติแบบนี้ประมาณหนึ่งปีจึงเห็นว่าในโลกนี้มีแต่รูป

เมื่อนามไม่มีอะไร จิตก็ว่างมากกว่าเดิม มากกว่าครั้งที่หนึ่งและที่สอง ทำให้คิดว่าเป็นพระอรหัตต์แล้ว ตอนนั้นทำอะไร มองอะไร ก็เป็นเรื่องจิตอย่างเดียว มองจิตอย่างเดียว อะไรเกิดขึ้นเป็นปัจจุบัน อดีต หรืออนาคต รู้ว่านี่เป็นรูป แล้วรู้ว่านี่เป็นนาม เอาตัวที่รู้มาเป็นนามที่บริสุทธิ์ จึงเข้าใจว่าเป็นพระอรหัตต์อีก แต่แล้วก็เกิดราคะกับผู้หญิงที่สนิทกันมาก่อน (เพื่อนเก่า) จึงรู้ว่าเราไม่สำเร็จ ต้องอาศัยเข้าไปอยู่ในป่าช้าแล้วดู

ชาคศพ พิจารณาชาคศพอย่างเดียว

ที่นี้เกิดเบื่อหน่ายในชาคศพ เห็นใครเป็นชาคศพทั้งหมด มองเป็นชาคศพทั้งหมดก็คิดว่าเป็นพระอรหันต์อีก อยู่มาก็เกิดระคาครอบำอีกเลยได้เปลี่ยนมาพิจารณา ทำยุบหนอ พองหนอ แบบมหาสี่สยาดจากพม่า เราจึงตัดสินใจเดินทางไปหาอาจารย์ที่เคยบวชเป็นพระ ได้สึกออกไปแล้วเพื่อขอให้มาสอน โดยให้ค่าจ้างสอนวันละห้าสิบบาท สอนถึงนิพพิทานาน คือเบื่อทั้งโลก เราคิดว่าที่นี้น่าจะสำเร็จแน่ๆ ตอนที่ปฏิบัติอยู่นั้นกิเลสในจิตมันสงบนิ่ง ไม่ไปตามญาณทั้งหมด ตัวกิเลสก็ยังเท่าเดิม แต่อยู่ในภวังคจิต เราไม่ได้รู้ฟุ้งมาใช่ ที่สุดมันก็นิ่งไป มันอยู่นโมธรรมล้วนๆ จึงบอกอาจารย์ว่า เราน่าจะสำเร็จแล้ว

อาจารย์บอกว่าเมื่อทวนญาณไปแล้วสำเร็จเป็นพระโสดาก็สอนไม่ได้ก็จบแค่นั้น ทว่าเราจะทำต่อ ที่นี้เมื่อทำเองทุกแบบที่เคยทำมาบ้าง ทำให้ทะลุปรุโปร่งไปบ้าง แล้วแต่คิดไปเรื่อยๆ ทำทุกอย่าง ที่สุดคิดว่าเป็นพระอรหันต์อีก จิตเบากว่าเดิมจึงคิดว่าเหาะได้ ลอยได้ เพราะเบาหมด ไม่มีน้ำหนักในตัว หรือในความรู้สึก เลยจะเหาะข้ามคลอง โดยเหาะข้ามคลองไปอีกฝั่งหนึ่ง ถ้าเหาะไม่ได้ เราก็แค่ตกลงมาในน้ำ เราไม่ตายหรอก แล้วเมื่อกระโดดให้ตัวลอยเพื่อจะข้ามฝั่ง มันกลับตกลงในน้ำถึงดินโคลน โผล่ขึ้นมาตัวหนักเหมือนเดิม กิเลสทั้งในอดีตและอนาคตมาแรงกว่าเดิม

ทางสายกลาง

ตอนนั้นไม่รู้ว่าจะเราอยู่ในจิต ครั้นฟังอาจารย์เรานึกว่า เราปฏิบัติเองไม่ได้แล้ว ต้องให้อาจารย์ควบคุมดูแล พอได้เจออาจารย์ธัมมโร (อาจารย์แป้น ตอนนั้นสอนกรรมฐานอยู่ที่วัดชាយนา นครศรีธรรมราช) ซึ่งสอนปฏิบัติสติปัฏฐานสี่ มรรคองค์แปด และบรรยายเรื่องมรรคองค์แปด ทาง

สายกลางเป็นเอกายะมรรค ตั้งแต่ต้นมารวมกันในที่เดียวกัน ท่านอธิบาย องค์ไหนเป็นศีล องค์ไหนเป็นสมาธิ องค์ไหนเป็นปัญญา ท่านบอกว่าทั้งแปดองค์ถ้าไม่มารวมเป็นเอกายะมรรค ไปนิพพานไม่ได้ จึงรู้ว่าทางนี้ไม่เคยทำมาก่อน

ท่านอาจารย์บอกให้ตรวจนับทั้งแปดองค์ว่า การปฏิบัติกันอยู่อย่างนั้น ครบหรือไม่ครบ ให้กำหนดอายตนะ ภายนอกภายใน ให้เดินไปสายกลางเรื่อยไป ไม่แวะช่องกามคุณทั้งภายนอกภายใน ตอนนั้นผ่านพรรษาที่เจ็ด ใกล้จะขึ้นพรรษาที่แปดนั้น จึงย้ายไปอยู่กับอาจารย์ธัมมธโร พร้อมกับปฏิบัติตั้งใจว่าต้องสำเร็จอรหัตตให้ได้

ตอนที่เริ่มปฏิบัติยังรวมมรรคไม่ได้ แล้วก็คิดถึงเรื่องการปฏิบัติแบบเก่าที่เคยทำมาและคิดว่าสถานที่ที่มีอาจารย์สอน สงบดี และก็มีผู้ปฏิบัติกันอยู่สักห้าสิบคนได้ ถ้ารวมทั้งพระทั้งแม่ชีด้วยกันรวบร้อยกว่าคน ช่วงนั้นเราก็ปฏิบัติเอาจริงเอาจังมาก

ทว่าอยู่ๆ มาได้เห็นเด็กจะตรกรถ รถล้มลง เห็นกางเกงในสีแดง พลันเกิดราคะครอบงำอีก ตอนนี ธีโนคมโมนีเห็นชัด (ดูรูป หน้ากลาง ฐานที่ ๑) ทำให้เกิดราคะอีกครั้ง รู้ว่าแบบเก่าที่เราทำแล้วทำอีกนั้น ทั้งหมดล้วนเสียเวลาเปล่า มันยังเกิดราคะเหมือนเดิม เลยเข้าห้องกรรมฐานเพื่ออธิษฐานในใจว่า ถ้าเราไม่เข้าใจมรรคมีองค์แปดทั้งแปดองค์เป็นเอกายะมรรคในที่เดียวกัน จะไม่ออกจากห้องเด็ดขาด จึงเรียนอาจารย์ว่า “ขอติดต่อมรรคองค์แปดทีละเจ็ดวัน แล้วค่อยไปเรียกผม ไม่ครบอย่าเพิ่งเรียก ผมจะทำติดต่อให้ได้ทั้งแปดองค์ไปอยู่ในที่เดียวกัน” ท่านก็อนุญาตให้ทำได้

จากนั้นเราก็ปิดประตูแล้วอธิษฐานว่าถ้าไม่เข้าใจมรรคองค์แปด สติปัญฐานสี่ ถึงนิพพานจะไม่ออกจากห้อง แต่ถ้าครบเจ็ดวันแล้วไม่เห็นผลค่อยไปบอกปรึกษาอาจารย์ เพื่อศึกษากันใหม่แล้วเดินทางใหม่ เดินต่อกัน

ใหม่ ทว่าพอปิดประตูไว้นั้นเดียว ก็เลยเกิดหมดทุกเรื่อง กรรมเก่ามา
ทั้งหมด เลยเอาสติมาติด ตั้ง รู้ว่าฉันห้า วิญญาณเท่านั้นที่เป็นธาตุรู้
ธาตุอื่นไม่รู้ ที่แรกดูฐานจิต แต่เวทนามันมากกว่าจิต เลยเลิกไม่ดูในฐานจิต
ด้วยความที่มันเป็นแหล่งกำเนิดโลก โกรธ หลง ดูแล้วเคลิ้มๆ ไม่เอาทั้งห้า
อย่างมาดู จึงรีบตั้งสติใหม่

ที่นี้ยกจิตขึ้นสู่พระไตรลักษณ์อย่างเดียว เอาอนิจจัง-ทุกขัง-อนัตตา
อย่างเดียว พอตั้งอนิจจัง-ทุกขัง-อนัตตา ทั้งหมดแล้วไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้น
ตั้งสติเฉพาะหน้าให้เห็นไม่เที่ยง ไม่เป็นทุกข์ ไม่มีตัวทั้งหมด มันเกิดให้เห็น
มากมายนับไม่ถ้วนว่ามีเท่าไรที่เกิดมาให้เห็น นึกได้ว่าพระองค์สอนธรรม
จักรครั้งแรก พลันตริตรองตาญาณสองตา ได้แก่

จักขุกรณี คือ กิจที่เห็นไม่เที่ยงเป็นทุกข์ ไม่มีตัวตน

ญาณกรณี คือ ญาณเห็นถึงความดับทุกข์ถึงนิพพาน

นึกว่าดวงตาอยู่ข้างบนแน่นอน จึงยกญาณขึ้นสูง (ดูรูป หน้ากลาง
ฐานที่ ๖) เอาความรู้สึกไว้บนหัว นึกญาณว่างไปทั้งหัว อยู่ตรงกลางสุด
ของหัว วิญญาณไปรวมกันที่เดียวเรียกว่า “จิตวิญญาณ” เมื่อจิตขึ้นข้าง
บนก็เห็นจิต แต่ไม่ใช่จิตตัวเรา จิตของเรา หรือเราเป็นจิตหัวมันแยกกัน

จากนั้นญาณก็ไปดูอดีตที่เราเกิดเป็นมาสี่ครั้งแล้วจะสีกนั้นเห็น
ชัดเจนว่าอยู่ห่างกัน ระหว่างตาญาณกับจิตห่างกันมาก จึงเลื่อนจิตเข้าสาย
กลางทันที ดีไม่เอา ชั่วไม่เอา กามตัณหา วัตถุกาม กิเลสกาม รูป รส กลิ่น
เสียง และสัมผัส ภายนอกไม่เอา เราไม่เอา ภาวตัณหา ความพอใจถูกใจไม่
เอา วิวาทตัณหา ไม่สบอารมณ์ไม่เอา (ดูรูป หน้ากลาง ทางสายกลาง) พอ
อยู่ข้างบนเรารู้ตาญาณแล้วว่าเป็นอย่างไร แล้วมองกลับลงไปข้างล่างทั้งสี่
ฐาน พบว่าที่เราคิดสีกมีเมื่อยอยู่ในฐานต่ำที่สุด ทีโนคัมโม อยู่ในธรรมที่เกิด
กับชาวบ้าน ซึ่งทำให้นึกแต่เรื่องเพศเสพกามของผู้หญิง

หลังจากหยุดปรุงเรื่องเพศ กาม (ดูรูป หน้ากลาง ฐานที่ ๑) มันมา

ปรุงเรื่องความรำรวย จิตเคยนึกคิดลึก สึกมาเป็นฆราวาส ร่างกายเป็น
พระ จิตเป็นชาวบ้าน ทำไมเราสบว้างจึงคิดว่าเป็นพระอรหันต์ ทั้งพบว่า
เป็นอารมณ์มาน ดูกันในชีวิตตั้งแต่เล็กๆ จนถึงเราบวช จนถึงมาทำความ
เพียร เห็นสัญญาบันทึกเอาไว้มากมาย พอรู้ว่าที่คิดทั้งหมดนั้นถูกเก็บไว้ใน
จิต สัญญาเป็นผู้บันทึกความจำ สังขารในมโนธรรม ปรุงเรื่องบุญ เรื่อง
บาป เรื่องอเนกขุชา (คือการปรุงให้ไม่หวั่นไหวให้หนึ่ง) เห็นว่า
บุญญาภิสังขารปรุงไปเป็นเทวดา อบุญญาภิสังขารปรุงไปอบายภูมิสี
อเนกขุชาภิสังขารไปปรุงพรหมยี่สิบชั้น รู้เข้าไปในจิตทั้งชั้นห้ามารวม
อุปาทานชั้นมารวมกันทั้งห้า พบว่าในจิตมีกุศล และอกุศล โดยกุศลไป
สวรรค์ อกุศลไปอบายภูมิ

เมื่อญาณอยู่ข้างบนแล้วไม่ลงมา แต่มองจากข้างบนเข้ามาดูในจิตได้
ทุกอย่าง ย้อนหลังไปอดีตชาติพบว่า เก็บเอาไว้ทุกอย่าง สังขารปรุง
ต่อไปอนาคต ในจิตนี้จำสัญญา จำอดีตไว้มาก แล้วก็วิญญานรู้ในจิตอดีต
ถึงปัจจุบัน ส่วนอนาคตนั้นเป็นสังขารปรุงไปเป็นอนาคต เลยทำจิตอยู่
สายกลาง แต่ญาณอยู่ข้างบน (ดูรูป หน้ากลาง) มองลงไปข้างล่างอยู่
สายกลาง รู้ว่ามรรคแปดองค์รวมกันอยู่พร้อม ย้อนหลังคำสอนที่ว่า
กามสุขัลลิกานุโยโค บรรชิตไม่ควรเสพตั้งแต่ต้นจนถึงโลกะ อภิชฌาเห็น
อภิชฌา อตตกิลมณานุโยโค เห็นว่าการปฏิบัติธรรมานร่างกายทุกอย่างมัน
เหนื่อยเปล่าและไม่ได้อะไรสักอย่าง

แปดองค์เป็นองค์เดียว

การรวมมรรคทั้งแปดองค์มาเป็นองค์เดียว คือรู้ กับสิ่งให้รู้ สติปัฏ
ฐาน ๔ ทั้ง ๔ ฐาน กาย เวทนา จิต และธรรมนั้น เป็นสัมปชาโน สติมา
ความรู้สึกรู้ทั้งสองฝ่าย แต่สติรู้ทันทุกขณะไม่ลงไปอยู่ (ดูรูป หน้ากลาง)

หรือไปอยู่ในจิต โดยในจิตเกิดแล้ว สัมปชาโน สติมา สติไปรู้อยู่ ย่อเหลือสองทำลายอภิชฌา การปรุงถึงที่สุดของโลภะ รากะ ทำลายโทมนัสถึงที่สุดของความโกรธความหลง เราต้องทำให้พินาศไม่ให้เหลือ

เมื่อสติปัฏฐานสี่มรรคองค์แปดไปรวมกัน สัมมาสติเป็นมหาสติในองค์มรรค สัมมาสมาธิแน่นไม่หวั่นไหวกับสองอย่าง อภิชฌา โทมนัสต้องไม่หวั่นไหว ขณะสมาธิรู้เห็นพระไตรลักษณ์ตลอดกาลที่เกิดขึ้นในจิตเกิด ๆ ดับ ๆ ทั้งอดีต อนาคต ปัจจุบันรวมกันอยู่ เกิดไปแล้วเราไม่ปรุงตาม เราไม่เป็นตาม ญาณไม่ไปรวม ตาญาณทั้งสองไม่ไปรวมกับจิต สัมมาสังกัปปो กามคุณห้า ที่เป็นกามตัณหา ภวตัณหา และวิภวตัณหา เราไม่เข้าไปเกี่ยวข้อง รู้ว่าฉานบริสุทธิ์ ญาณไม่มีอะไรมาเกี่ยวข้องและบริสุทธิ์ สัมมาวาจาอุทานว่า เราโง่ เราไปหลงอยู่ในจิตตลอดมา เมื่อหลงในจิตแล้วมันก็ตามไปหาฉาน (ดูรูป หน้ากลาง ฐานที่ ๓) และโลกียะ และเพศ (เรื่องกาม) ต่อไป เวียนว่ายตายเกิดไม่สิ้นสุด สัมมากัมมันโต การงานที่ถูกก็คือ รักษาสติมหาสติ ไม่เอาเปรียบเกี่ยวข้องทั้งสองอย่างในต้นหาสาม เมื่อไม่เกี่ยวข้องอุปาทานขันธทั้งห้าไม่เกิด สัมมาอาชีโว ชีวิตนี้เพียงอาศัยไม่ใช่ไปมีครอบครัว ไม่ใช่ไปปรุงแต่งเรื่องกิเลส หากชีวิตนี้เพียงอาศัย สัมมาวาจาโม เพียรให้จิตเข้ากลางตลอด เมื่อตรวจมรรคทั้งแปดองค์อยู่พร้อม รู้ว่าเราเข้าสายกลาง ทั้งแปดองค์เป็นอันเดียวแล้ว คือ รู้ว่าว่างใสบริสุทธิ์อยู่

กระนั้นกิเลสในจิตยังอยู่เท่าเดิม แต่ญาณไม่ลงไปรวมด้วย ส่วนการเกิดดับนั้นเห็นก็ได้ ดูก็ได้ไม่ดูก็ได้ มันเกิดดับของมันอยู่ ไปนึกที่เพศที่ต่ำช้าที่สุด (เรื่องกาม) จิตไม่มีกิเลส มันไม่ปรุง มันเห็นว่าเป็นทุกข์น่ากลัวมากด้วยจะไปเกิดไม่สิ้นสุด มันน่าสะพรึงกลัว เห็นแต่โทษของการเกิด เห็นโทษของกิเลสที่ปรุงแต่งมาเยอะแล้ว ทั้งในอดีต อนาคต เห็นผู้หลงมานไปนิพพานไม่ได้ พบว่าเอาอุปาทานขันธทั้งห้าอยู่ในจิตมารวมที่จิต

และอยู่ในจิตทั้งหมด อุปาทานขันธทั้งห้าเป็นตัวทุกข์ แต่เมื่อจิตอยู่สาย กลางทั้งแปดองค์ พร้อมอยู่และไม่เกี่ยวข้องกับต้นหาสาม อุปาทานขันธทั้งห้า ทุกข์ไม่มี ดูทุกข์ประจำวันเรามีอะไรบ้าง เราทุกข์ไปแล้ว ขณะย้อนหลังเมื่ออยู่ในสัณฐานนี้

ทุกข์มีอยู่สี่อย่าง คือ

๑. ทุกข์กาย

๒. ทุกข์จิต

๓. ทุกข์ด้วยอุปาทานขันธทั้งห้า ทุกข์เอาขันธทั้งห้ามายึดเอาไว้ เราทุกข์

๔. ทุกข์เพราะธรรมชาติ มันทนไม่ได้ มันเกิดดับเป็นธรรมดา ทนไม่ได้ ตั้งอยู่ทนไม่ได้แล้วดับไปอีก ทุกอย่างเกิดดับไม่สิ้นสุด ภาพ ชาติ อนาคต อยู่ในอุปาทานขันธทั้งห้า

ทั้งสองตาเลนิกถึงความว่างใสบริสุทธิ์ ตาแรก คือ จักขุกรณี ตาที่สอง คือ ตาญาณกรณี เห็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ทั้งเห็นถึงอารมณ์พระนิพพาน ว่างเปล่าไม่มีอะไร ใสบริสุทธิ์ ดูในความสงบเห็นความว่างนั้นเป็นอนัตตา ดูในอนัตตาเป็นสญญตาและเลยสญญตาคือความว่างเปล่าไปถึงนิพพาน

ครั้งแรกที่พบนิพพาน แล้วลุกขึ้นยืนและเดิน นึกถึงอดีต อนาคต จวบปัจจุบัน ทุกอย่างเหมือนเคยเกิดกิเลสมา มันเห็นกิเลสแต่ไม่ไปติดกิเลส วิญญานหลุดจากฐานทั้งสี่ ไม่ยอมไปอยู่กับฐานทั้งสี่แล้ว (ดูรูป หน้า กลาง ฐานของอารมณ์จิต ทั้ง ๔ ฐาน) อิสระ เป็นหนึ่ง มองไปทุกครั้งว่าเราไม่เป็นทาสสังขารและจิตอีก ความจริงสังขารก็ไม่รู้ จิตก็ไม่รู้ แต่วิญญานมาหลงอยู่ในโมหะ หลงอยู่ในอวิชชา ในสังสารวัฏมาหลงอยู่ เมื่อวิญญานบริสุทธิ์อยู่ที่เห็นธาตุขันธ์เป็นตัวทุกข์ทั้งหมด ทุกข์เกิดขึ้นมาและตั้งอยู่แล้วดับไป ดูไปกิเลสสามกองไม่เกิดขึ้นมาเพราะเรา ตัณหาสามประการ

และขันธห้า เป็นไฟ รากะ โทสะ โมหะ ที่เผาผลาญอยู่ตลอด หลังจากวันนั้นผ่านมามากอะไรก็เห็นทุกอย่าง ต้องการดูอะไรก็ได้ ธรรมะข้อไหนก็ได้ ดูอะไรได้ทั้งหมด เพราะวิญญานอิสระที่จะรู้เห็น

อกาลโก

เมื่อก่อนเราไม่รู้ไม่เห็นก็เพราะประกอบด้วยมีรากะ เพราะอยู่กับรากะ มีโทสะเพราะอยู่กับโทสะ มีโมหะเพราะอยู่กับโมหะ อวิชารอบงำตลอดจึงไม่รู้อะไรทั้งสิ้น และก็มั่นใจว่าเราไม่ต้องปฏิบัติอีกแล้ว เพราะปฏิบัติไม่ปฏิบัติก็เท่ากัน กิน เติบ นั่ง นอน ปกติแล้ว เพียงแต่รู้เห็นการเดินยืนนั่งนอน รู้แต่รูปธรรมนามธรรมในจิต ในมาน ในโลภะ ในเพศ ก็มีอยู่ตามประสา ไม่ได้หลงเข้าไปติด (ดูรูป หน้ากลาง ฐานอารมณ์จิต) ทั้งนี้ก็อยู่เสมอว่า เราทำญาณอิสระเมื่ออยู่ในจิต เหมือนใบบัวไม่ติดน้ำฉันใดฉันนั้น อยู่ในโลภะเห็นโลภะ อายุตนะภายนอกภายใน ทั้งอดีตจนปัจจุบันเหมือนใบบัวไม่ติดน้ำ อยู่ในเพศ (กาม) เหมือนใบบัวไม่ติดน้ำ วิญญาน (ธาตุรู้บริสุทธิ์) ท่องเที่ยวทุกแห่งสบายโดยไม่ไปยึดติดอะไรทั้งสิ้น

จิตอยู่สายกลางก็รักษาไว้ ทั้งกลางวันกลางคืนไม่มีเวลา หรือ “อกาลโก” เกิดขึ้นว่าอันนี้คืออกาลโก ญาณเป็นวิญญานบริสุทธิ์ที่ไม่ไปเกี่ยวข้องกับสิ่งใด ในเวลาใดหรือเมื่อไหร่ ตลอดจนอดีต อนาคต และปัจจุบัน อีกทั้งการปรุงของอุปาทานขันธไม่ให้อยู่ปรากฏและไม่เกี่ยวข้องกับเพื่อให้อยู่สายกลางตลอดนั้นเป็น “อกาลโก”

เมื่อทางโพธิสัตว์เกิดขึ้นสมบูรณ์ด้วยมรรคองค์แปดแล้ว เราจะเป็นพระอรหันต์ชาตินี้ หรือปรารถนาต่อไปเป็นพระพุทธเจ้า เป็นพระสาวก เป็นอะไรต่ออะไรก็ได้ ถ้าอนาคตเป็นโพธิสัตว์ย่อมตัดโลภะและโทสะ

ออก เพื่อไม่ให้ผู้มีอำนาจเหนืออารมณ์ของญาณ ก็สร้างบารมีไปเป็น พระพุทธเจ้า เป็นพระอรหันต์ได้ต่อไป เพราะโลภะ ราคะ ทำให้เกิดอบาย ภูมิขึ้นในจิต อิจฉาริชยาเป็นเปรต พยาบาทเป็นอสุรกาย โกรธแล้วตกนรก และหลงเป็นสัตว์เดรัจฉาน

ที่สุดก็ตัดสินใจอยู่สองอย่างว่าเราจะเป็นพระอรหันต์ในชาตินี้ หรือ เราจะเป็นพระโพธิสัตว์ต่อไป หลังจากนั้นเมื่อออกจากห้องแล้วก็ตรงไป บอกอาจารย์ว่า ผมหยุดทำความเพียร แต่ผมยังเดิน ยืน นั่ง และนอนตาม ปกติ ไม่ต้องทำอิริยาบถ ไม่ต้องทำรูปแบบอะไรทั้งสิ้น

พระอาจารย์กล่าวว่า “ถ้าคุณรู้ว่าคุณไม่ทุกข์ ก็ไม่ต้องทำก็ได้ การ ทำนี้เป็นรูปแบบที่จะเดินไปหาความพ้นทุกข์ เมื่อไปรู้การพ้นทุกข์แล้วก็ไม่ จำเป็นต้องเอารูปแบบไปแบกอยู่อีก”

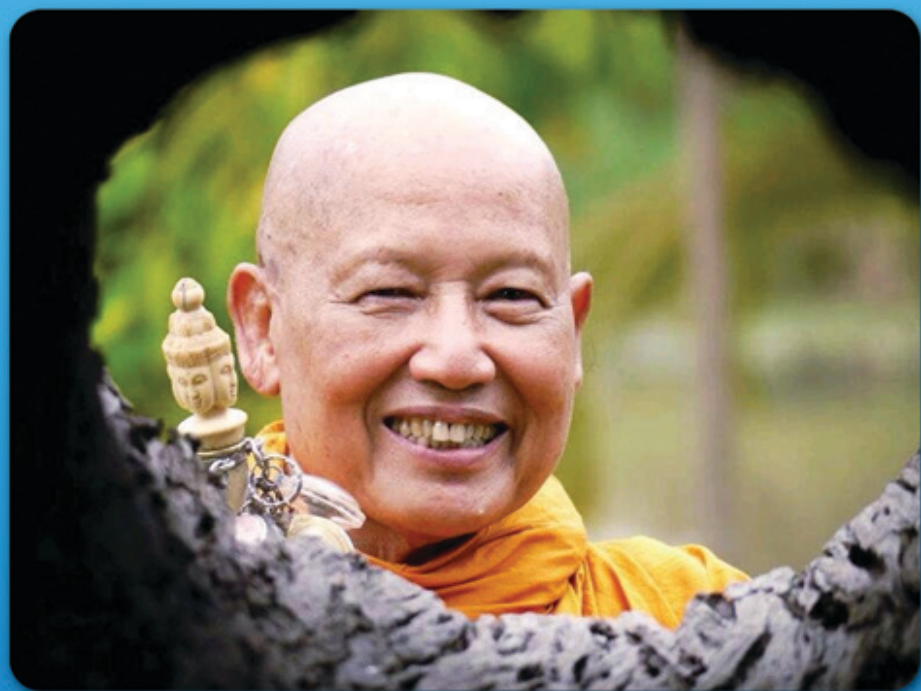
เมื่อก่อนเราไม่เห็นว่ายืนอยู่ก็เป็นรูปแบบที่จะดูว่าไม่มีอะไร ให้ว่างเปล่าไปทั้งหมด เดินก็เหมือนกัน นอนก็เหมือนกัน ทุกอย่างเหมือนกันทุก อย่าง เปิดอายตนะ ไม่ต้องระวัง ซึ่งเคยถือความเคร่งครัดมาก่อนถึง ๗ ปี เต็มที่ผ่านมา ไม่ต้องถือ ก็เลิกไปหมด ไม่ต้องไปถือตัวเคร่งครัด ถามญาณ ว่าเราจะเคร่งอะไร ถ้าจะเคร่งคือเคร่งอะไรในกาลต่อไปข้างหน้า จิตตอบ ญาณทันทีว่า เคร่งไม่อยู่ในอำนาจของสังขาร ทั้งบุญ บาป อเนกฺชา ทว่า เคร่งอยู่ในญาณทั้งสอง เคร่งไม่ให้ญาณอยู่ในจิต อำนาจกุศล อกุศล และ อภัยกตา เพียรสร้างญาณเป็นอกาลิโกตลอดไป ไม่มีกลางวันกลางคืน ไม่มีเวลานาที่ ไม่มีวันคืนเดือนปี ไม่เกี่ยวกับอดีต อนาคต จงอยู่ในปัจจุบัน ญาณอย่างเดียว เมื่อญาณอยู่อย่างนั้นตลอดจะรู้อะไรก็ได้ จะคิดอะไรก็ได้ จะต้องการอะไรก็ได้ทั้งนั้น

ถอดสังขาร

เมื่อตอนอาจารย์จำเนียรทำเอาเองนั้น ไม่ได้บรรลุแม้แต่บ่อยเลย ยังเป็นโลกียะ แต่ยังเข้าใจว่าเรากำลังขึ้นโลกุตระอยู่ตลอด เมื่อจิตเราสะอาดแล้วดีแล้ว เข้าใจอย่างนั้นก็ผิดทางหนึ่ง แต่เมื่อได้มาเรียนกับอาจารย์ ธัมมธโร สอนมรรคมงคล ๘ แต่ใน ๑๔ วันแรกไม่ได้ทำตามคำสอน ยังทำแบบเก่าที่เคยทำมา แต่พอทำตามคำสอนที่อาจารย์สอน เรื่อง สติปัฏฐาน ๔ ซึ่งไม่เคยทำมาเลย แต่พยายามจะทำให้เข้าไป ภายในกายไม่เข้าใจ เพราะไม่เคยทำมาก่อนนั่นเอง แม้จะเคยเรียนมาบ้างก็ตาม นึกว่าสติมหา สติเท่านั้นก็พอใจ แต่การปฏิบัติภายในกายไม่เข้าใจ จิตในจิตก็ไม่เข้าใจ

ใน ๑๔ วันนั้น อาจารย์ของเราสอนเรื่องสติปัฏฐานสี่ เราฟังอยู่ทุกวัน แต่ไม่ทำ ฟังแล้วแต่ไม่ทำ คิดเอาว่าเราอย่างน้อยต้องสำเร็จแล้วเพราะเราทำมานาน ทิฐิว่าเราทำมาเยอะแล้ว วันนี้นัยน์คุณันต์ไม่ทำจิตให้ถอดสังขารให้หมด ถอดไปเรื่อยๆ ถอดให้หมดเลย ถอดให้หมดให้เหลือแต่ความว่างเฉยๆ แม้ว่าเราจะชำนาญฐานกายมาหลายปี ทว่าไม่เคยทำฐานจิตเลย แต่ก็ไม่ใช่กิเลสตัวเองแล้วว่าจะไม่เกิดได้ เคยเกิดมาหลอกตัวเอง ๓ ครั้งแล้ว ครั้งแรกเป็นโทสะ ครั้งที่สองเกิดราคะ ครั้งที่สามเข้าใจว่าเราได้สำเร็จจึงไปที่ริมน้ำเพื่อจะหาะ ทว่ายังงั้นๆ ก็หาะไม่ได้ พอครั้งที่ ๔ ถอดสังขารกายออกหมด เราว่าถอดออกง่ายจนชำนาญเรื่องกายภายนอก

หลวงพ่อดำเนินธรรมหมดแล้วถึง ๗ ปีเต็ม เคยทำความเพียรในป่าช้า ตั้งแต่อายุ ๕ ปีมาแล้ว เมื่อตอนเป็นฆราวาส เห็นภาพมันเบื่อหน่ายโลก เบื่อผู้หญิง เบื่อหมด เมื่อตอนปฏิบัติอยู่ในป่าช้า สภาวะจิตเหมือนคนหมดกิเลส ครั้นออกมาจากป่าช้ากิเลสมันกินหมด สภาวะมันหายไปแล้ว เมื่อออกจากที่ทำกรรมฐาน มันไม่ติดตามเราไปด้วย พอออกจากวัดไปไหนก็ตามเราจะเอ็กซเรย์ กระดูกเห็นกระดูก ในปอดเห็นปอด เอ็กซเรย์หมด

“ญาณบริสุทธิ์ อีสระ ว่าง ใส รู้เห็นสิ่งใดๆ
ก็รู้เห็นสิ่งนั้นๆ ตามความเป็นจริง ไม่ติด ไม่ยึด.
ญาณไม่บริสุทธิ์ ที่ถูกครอบงำด้วย โลก โกรธ หลง
จะรู้เห็นสิ่งใดๆ ก็เป็นไปตาม โลก โกรธ หลง”

7. จิตสั่งสมองให้ตอบสนอง

Citta that orders the brain to function

6. ญาณอิสระ (ผู้รู้)

The pure knowing

5. จิตเจตนา กระทำกรรม

Citta abides in intention of act

4. จิตมีสัญญา ปรงแต่ง

อดีต - อนาคต

Citta abides in perception & proliferation about past & future

3. จิตมีอารมณ์ ฌาน / สมาธิ

Citta abides in absorption

2. จิตมีอารมณ์ ทางโลกียะ

Citta abides in worldly concerns

1. จิตมีอารมณ์ ราคะ / กำหนัด

Citta abides in sexual desire and lust

ตำแหน่งอารมณ์ของจิตที่ญาณไปรู้

The quality of mind varies by location of the Citta & involvement of the knowledge element.

ญาณบริสุทธิ์
ทางสายกลาง

โทสะ
โกรธะ
อิจฉา-พยาบาท

ສະຖິຕິປຶກສາ 4 ນາມລະກຳ 8

ทางสายกลาง
ของจิต

ไมหะ

ନି

ថវិកា-ធនធាន

อวิชชา

สังขาร

วิญญูญาณ

ဘ - ဘာ

สพ.ยศนธ

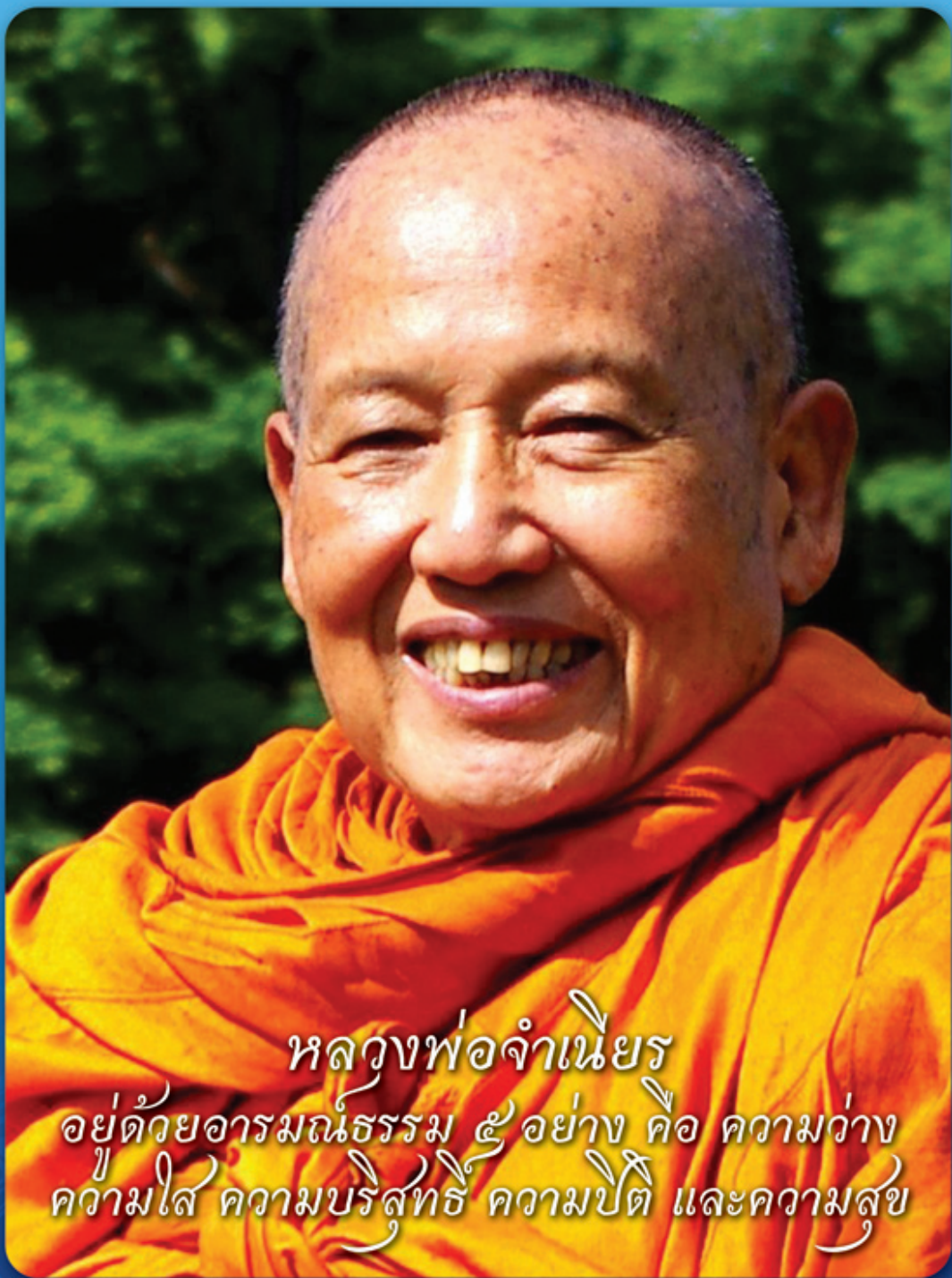
與彼同也

ปฏิจจสมุปบาทในจิต

អង្គប៉ុន្តែ

หมู่บ้าน

เสียดาบัน

หลวงพ่ोजำเนียร

อยู่ด้วยอารมณ์ธรรม ๕ อย่าง คือ ความว่าง
ความใส ความบริสุทธิ์ ความปิติ และความสุข

เราชำนาญมาก เมื่อออกจากกรรมฐานเห็นคนนั่งผ้าเราก็เอ็กซ์เรย์ ทุกคนผ้าหลุดหมด ตอนนั้นกรรมฐานไม่มี แต่ประมาทและคิดเล่นๆ ไม่ทำจริง ประมาทว่าเมียเขายังเรียบร้อยอยู่ ไม่เคยไปล่วงเกินอันใด ลูกสาวก็ไม่เคยแตะต้อง ซึ่งเราคิดไปเอง แต่พระโสดาไม่ต้องใช้เอ็กซ์เรย์ด้วยกำลังจิตอย่างนั้น แต่จะเห็นเป็นธรรมดาอย่างนั้นเลย เป็นพระอรหันต์เห็นว่างหมดไม่เหลือ

เหตุที่ทำให้อาตมา ได้เอาสติปัญฐานสี่ มาเป็นแนวทางปฏิบัติ ต้องขอขอบใจกิเลส มีเด็กผู้หญิงอายุ ๑๖ ปี ขับรถ เข้ามาในวัด เอาปืนโตมาส่งคุณยายแล้วรถล้มลง ขาข้างหนึ่งยังค้างอยู่บนรถ เราหันไปมองเห็นกางเกงในสีแดง และกางเกงในสีแดงตัวนี้แหละที่เป็นเหตุให้เราหันกลับมาทำวิปัสสนากรรมฐาน เห็นราคะไม่มีเมตตา คาลาที่เคยใช้มาตั้งแต่เล็กๆ อายุ ๖ ขวบ ท่องคาถา “อ้อแอ อ้ออา เมตตาทุโธ” มาตลอดมีจิตสงสารคนทั้งหมด มีอารมณ์เหมือนโพธิสัตว์ แต่พอราคะเกิดไม่มีเมตตาเลย เมื่อก่อนเราเข้าใจผิดมาตลอดเลยว่าโทะสะไม่มีเมตตา แต่ราคะมีเมตตา เข้าใจว่าราคะ ความรัก ความใคร่ เป็นความสุข และอยากให้อารมณ์มีความสุขด้วยอันนี้คือตัวเมตตา ซึ่งไม่ใช่เลย เพราะตัวกิเลสเกิดกับเราและเห็นชัดว่า มันไม่อยากจะช่วยให้เด็กออกจากกรถ มันไม่สงสารเด็ก มันอยากเห็นอย่างเดียว รถมอเตอร์ไซด์จะล้มขาลุยชี้ขึ้นมาทำให้เห็นกางเกงใน หลวงพ่ออยากจะดูตรงนั้นอีก ไม่อยากเข้าไปช่วยเด็ก อยากจะดูนานๆ

ที่นี้ย้อนหลังไปถึงคนที่ข่มขืนและฆ่าเขาตายเพราะมันเกิดราคะ อีกทั้งเขาไม่ยอม ฆ่าเขาตายเพราะมันไม่มีเมตตาในราคะ เราก็มาย้อนหลังไปย้อนหลังมาว่าที่ยืนเห็นกางเกงใน ย้อนหลังเห็นตั้งแต่ก่อนเที่ยง จนถึงเที่ยงคืน มันยังอยู่ ไอ้สีแดงนี้ยังอยู่ (ติดอยู่ในจิต) เราย้อนหลังไปกระทั่งถึงคนอื่นที่ถูกข่มขืน แล้วทำไมเราไปไม่เมตตาเด็ก

เราจึงย้อนหลังไปดูคำแปลเมตตาในพรหมวิหาร ๔ เราตีความหมาย

ผิดหมด มีเมตตา ความรัก ความใคร่ และปรารถนา เมตตา มี ๔ คำ มีความรักเราก็เข้าใจว่ามีเมตตา เหมือนเราอยากอุ้มเด็กอยากกอดเด็ก เหมือนเด็กนี้อยากจะอุ้ม อยากจะกอด หรือเพื่อนรักกันมาก อยากจะกอดกันให้นานๆ เราเข้าใจที่ตัวเมตตา ความรัก ความใคร่ โดยความเมตตาคือเมตตาเป็น ความรักกับความใคร่ ก็ปรารถนาให้เป็นสุข แปลว่าปรารถนาให้เขามีความสุข เมตตาเขา รักเขา ใคร่เขา เพราะอยากให้เขาเป็นสุข เมื่อความใคร่ยังอยู่ไม่ปรารถนาให้เป็นสุขแล้ว อยากให้มีความสุขตัวเองโดยทำลายผู้อื่นได้ทุกรูปแบบ ขาดเมตตาไปเลย ตัวความใคร่นี้ขาดเมตตา เมื่อเกิดความใคร่ก็ไม่มีเมตตา เราเกิดความใคร่ขึ้นทั้งในเด็กและไม่สงสารเด็ก ตัวความใคร่ไม่มีสงสาร เรามีความใคร่อยากให้อบอุ่น อยากให้มากอดมาจูบ แต่เราเข้าใจว่าความใคร่เป็นเมตตาด้วย เพราะเขาแปลมาในเมตตา

เราย้อนหลังไปถึงเพื่อนเราคนหนึ่งทีนีสัยดี ย้อนหลังมาอีกภาพยังอยู่ ย้อนหลังไปว่าเพื่อนเราดีมาก ขณะเด็กนักเรียนเดินกลับบ้านนั้นต้องข้ามน้ำ แต่น้ำลึกพอควร มันถึงกระโปรงขึ้นมา ซึ่งเด็กก็ไม่อยากให้ผ้าเปียก และไม่เห็นว่าใครอยู่แถวนั้น แต่เด็กคนนี้สวยดี สวยน่ารักๆ นิดที่เป็นมัน ถ้าเจอคนอื่นคงโดนเอาเสียแล้ว มันนึกว่ามันเป็นคนดี ถ้าเป็นคนอื่นโดนแน่ เพื่อนยังคิดว่ามันเป็นคนดีอยู่ นี่ขณะเด็กผู้หญิงถึงกระโปรงขึ้นเรื่อยๆ เพราะกลัวมันจะเปียก ดึงขึ้นเห็นกางเกงในแล้วยังดึงขึ้นอีก ด้วยกลัวกางเกงในเปียก พยายามดึงอย่างที่สุดเพื่อไม่ให้กางเกงในเปียก แต่ก็ทำไม่ได้ เพราะกางเกงในดึงขึ้นจนสุดแล้ว

‘ถ้าคนอื่นเห็นเช่นนี้ เด็กผู้หญิงโดนแน่ๆ นิดที่กูเป็นคนดี ถ้าไม่เจอกู คนดี มึงถูกข่มขืนแน่นอน’ มันคิดในใจ

พอเด็กผู้หญิงขึ้นมาฝั่งนี้แล้วเพื่อนเรายังเมตตาอยู่ โชคดีที่เด็กมีผ้าที่แห้งจึงจัดการเช็ดกางเกงที่เปียกน้ำ พยายามเช็ดกางเกงใน เช็ดๆ ถึงเด็กจะมองไม่เห็นใครอยู่แถวๆนั้น ก็อยากจะถอดมาเช็ดให้สะอาดหรือทำ

อะไรสักอย่าง กระนั้นจะถอดก็ไม่กล้าถอด ละล้าละลัง ที่สุดตัดสินใจถอดกางเกงในออกมาเช็ด แต่เด็กผู้หญิงก็ไม่ระแวงหรือกลัวคนจะมาเห็น เด็กคนนี้เอาผ้าแห้งไปลูกับผ้าที่เปียก หมายถึงกางเกงในสะอาดและแห้งโดยเร็ว

ขณะที่เด็กพักเหนื่อยอยู่นั้น เพื่อนก็ตัดสินใจว่ากูเอามันดีกว่า แม้จะยังรักยังสงสารอยู่ คือทั้งรักทั้งสงสาร อาตมาได้ถามมันอยู่เมื่อตอนไปเยี่ยมมันในคุก พอเด็กผู้หญิงโดนกอดปลุกปล้ำเพื่อจะทำให้สำเร็จความใคร่ เด็กบอกว่าอย่าทำๆ อา...อย่าทำหนูสิ มันรู้จักกันสนิทกัน อย่าทำซิ...เป็นคนดี ทำฉันท่าไม่ละ เป็นคนดี เธอเป็นคนดีจริงๆ แต่มันอยากจะทำให้สำเร็จความใคร่ ขณะความสงสารก็มี ความรักก็มี ความใคร่ก็มี แต่ความรักกับความใคร่ทำให้มันอยากจะได้ จึงจัดการข่มขืนทันที โดยบีบคอให้ตายก่อนแล้วทำความใคร่สำเร็จ ถ้าไม่บีบคอให้ตายก่อนเด็กไม่ให้ เด็กไม่ยอม ทั้งเด็กก็ดิ้นๆ ดิ้นไม่ยอม มันเลยบีบคอตายแล้วทำตามความใคร่ทำสำเร็จทุกอย่าง

จากนั้นก็ได้ว่า เอ๊ะ...กูไม่น่าฆ่ามันเลย ทำไมต้องฆ่ามัน ความใคร่นี้จะไปฆ่ามันทำไม ตอนนั้นความใคร่หายไปหมดแล้ว ไม่เหลือแล้วรักหรือสงสาร ทำอย่างไรให้มันรอดตายได้ กูทำมันตายแล้ว ไปพยายามทำให้ฟื้น แต่อย่างไรเด็กก็ไม่ฟื้นขึ้น มันพยายามทุกอย่างเพื่อให้เด็กฟื้น เด็กนักเรียนอายุประมาณ ๑๘ หรือ ๑๙ ปี ตอนนั้นเรายังไม่บวชเลย อายุเด็กผู้หญิงก็คราวเรา เราย้อนหลังไปคราวนั้นว่าเมตตา มันเกิดความรัก ความใคร่ มันจะถูกต้องสักเท่าไร มีอะไรมาแทรกอยู่บ้าง ตอนนี้คนนี้หลุดแล้ว แม้ศาลจะตัดสินให้ติดคุกตลอดชีวิต แต่เพราะสารภาพตลอดข้อกล่าวหา โทษจึงเหลือ ๒๐ ปี ขณะเดียวกันมันก็ได้ภัยมาเรื่อย มันอยู่ในคุกก็กระทำตัวคนดี มันเลยติดจริงแค่ ๕ ปี จากที่ต้องติดคุก ๒๐ ปี เหลือติดแค่ ๕ ปี ก็หลุดพ้นโทษออกมา

พอเพื่อนหลุดพ้นโทษมา เราถามกันว่า ทำไมไปฆ่าผู้หญิงถึงตาย
เด็กนักเรียนเป็นเด็กที่อยู่บ้านเดียวกัน พ่อแม่ก็ติดกับมัน ย้อนไปในวันที่
เกิดเหตุมันพวกเขาแค้นจะฆ่ามันให้ได้เลย แต่ตำรวจกันขวางเอาไว้ พอมัน
ฆ่าตายเสร็จแล้ว มันยังนึกว่าตัวเองเป็นคนดี

แม่เด็กร้องไห้ยกใหญ่เลยแล้วถามว่า “ฆ่าลูกกูทำไม”

มันก็ตอบว่า “เพราะข่มขืนมันไม่ให้ จู๊ดตีแล้วมันไม่ยอมให้ เลยบีบ
คอให้มันตาย”

มันรับสารภาพแล้วกลับไปเอาศพมา ในงานศพนั้นมีหลายคนร้องไห้
และอยากจะฆ่ามัน แต่เพราะตำรวจที่พาตัวมันมาได้กันไว้ และเมื่อขึ้น
ศาล มันก็รับสารภาพตลอดข้อกล่าวหา ศาลตัดสินจำคุกตลอดชีวิต
จากนั้นลดโทษลดมาจาก ๒๐ ปีจึงเหลือติดคุกแค่ ๕ ปี (ประเทศไทยไม่
เหมือนประเทศอื่น เริ่มต้นประหารชีวิต แต่พอรับสารภาพก็ลดลงมา
เรื่อยๆ)

เราถามตอนไปเยี่ยมที่คุกนะ ก็ขอผู้คุมว่าขอพบเขาเป็นกรณีพิเศษ
แล้วถามว่ามันฆ่าเด็กได้ตอนไหน เพราะมันคิดว่าตัวเองเป็นคนใจดี มันถือ
ว่ามันเป็นคนดี และที่อยากรู้คือมันฆ่าเด็กได้ตอนไหน อยากรู้ตรงนี้ ตอน
นั้นเราฝึกจิตอยู่ ทำกรรมฐานเคร่งครัด อายุประมาณ ๑๘-๑๙ ปี มันกับ
เราอายุไล่ๆ กัน เราฝึกจิตเคร่งครัดจึงถามตรงนี้ด้วยอยากรู้ มันบอกว่าเมื่อ
ราคะเกิดสุดขีด ร่างกายมันเกร็งไปหมดทั้งตัวเลย เร็วแรงมาจากไหนไม่รู้
แรงเศร้าหมองที่มันป้อนที่จิตป้อนให้สมอง ไม่รู้มาจากไหน มันว่าเมื่อทำ
เด็กตายก็ยอมติดคุก ก็ผลฆ่าใครตายก็ยอม ตกนรกกียอมหมดทุกอย่าง
มันมีความกล้าขึ้นมาตัวหนึ่ง คือกล้าตาย กล้าตกนรก กล้าติดคุก มันรู้
หมด มันทำผู้หญิงแล้วไปฆ่าเขาตาย มันติดคุกแน่และมันตกนรกแน่นอน
มันคนชั่วแน่นอน เป็นคนเลวแน่นอน แต่มันก็รู้ว่ามันเป็นคนดีเช่นกัน ทว่า
ตอนนั้นต้องชั่วให้ได้คือความมืดมันเข้ามาครอบ แต่จิตยังอยู่จิตหนึ่งก็ต่อ

ด้าน อย่าทำๆ อีกจิตก็อยากทำให้สำเร็จ แม้นตายก็ยอม เหมือนคนสองคนเดียวกัน แต่ข้างราคะมันมากกว่าและต่อต้านไม่ไหวแล้ว ก็เลยไปฆ่าเด็ก ตัดสินใจฆ่าเด็กเพราะเด็กไม่ยอม...

นี่ฉันรู้จักเด็กคนนี้ เด็กจะต้องฟ้องพ่อแม่แน่ ฉะนั้นอย่าทำ เดี่ยวเด็กบอกพ่อแม่เนะ ถ้ามันตายก็ไม่มีใครรู้ ฉันก็ไม่ต้องติดคุกด้วย คือ เอาตัวรอดจริงๆ คือคิดหาทางช่วยตัวเองแล้ว แต่สุดท้ายตัวเองยังต้องติดคุก นำสงสาร สงสารว่าตัวเองจะลำบากในคุก ไม่ให้ใครรู้ดีกว่า ให้มันตายไปสักคนหนึ่งแล้วคิดว่าตัวเองอาจรอด แต่พอตำรวจสอบสวน เขาต้องรู้เพราะมันเดินมาเจอเด็กก็ต้องรู้ จึงยอมรับสารภาพหมดเลย รับเพราะสงสารเด็กกับพ่อแม่ มันรับสารภาพหมดสิ้น เรื่องจิตเรื่องราคะเมื่อถึงขั้นนั้นแล้ว จึงต้องรับสารภาพโดยจำนน เรารู้ได้ทันทีว่า เมตตา ความรักกับความใคร่ปรารถนาให้เป็นสุข เพื่อให้ตัวเองมีความสุขคือให้เขามีความสุข แต่ตอนนั้นเมตตาไม่มีแล้ว ถ้าเกิดความใคร่ต่อเด็กที่แล้วมาไม่มีเมตตาเลย อยากจูบ อยากกอด อยากจูบ นี่ความใคร่ทั้งหมด

ที่นี้เราลองมาถามเรื่องสังขาร โดยแยกสังขารตอนที่คุยกับเขาสังขาร...สังขารไหน เพราะมันบังคับจิตแล้ว สังขารบังคับจิตแล้ว ปุญญาภิสังขารไม่ฆ่า แต่ทำอปุญญาภิสังขารนี้บาปแท้เลย ตอนราคะเกิดสุดขีดนั้นเป็นอปุญญาภิสังขารไม่ใช่ปุญญาภิสังขาร เป็นตัวบาป ตัวบาปนี้ฆ่าคนได้ สังขารบาปนี้ฆ่าได้ พอมันปลงสุดขีดของราคะมันฆ่าเลย มันเลื่อนจากเมตตา เมตตาที่ปุญญาภิสังขารมีอยู่ตอนนี้ แต่หลังจากราคะสุดขีดแล้วมันเลื่อนไปอยู่อปุญญาภิสังขารทันที สังขารจึงฆ่าคนได้โดยพบตัวนั้น เมื่อพบตัวนั้นมันเลื่อนแล้ว มันออกจากเมตตาไปแล้วไปออกปุญญาภิสังขาร ปุญญาภิสังขารคือทำบุญช่วยเหลือคน แต่ก่อนปุญญาภิสังขารไม่ค่อยมีราคะ แต่เมตตามีราคะ เมื่อมีราคะ ดังนั้นราคะสุดขีดของมันคืออปุญญาภิสังขาร ขั้นสุดท้ายของเมตตา

สอนคนให้เวียนพระโสดา

เมตตาล้วนๆ เป็นเมตตา แต่เมตตาที่มีราคะไม่มี (มีคือไม่ใช่เป็นโสดา) มันมีเมตตาได้ พระโสดาสามารถแยกได้ พระโสดาแยกได้หมด เมื่อเป็นปุณณเมตตากลับมาเป็นเมตตาสังขาร ไม่ใช่ปุณณากิสังขาร ความใคร่เต็มที่แล้วก่อนที่มันเลื่อนจากปุณณากิสังขารมาอยู่ปุณณากิสังขาร มันเลื่อนเลย จึงว่าในเมตตายังมีปุณณากิสังขารเข้ามาแทรกได้ตลอดเวลา โดยฆ่าคนตาย ที่นี้พระโสดามีเมตตา มีความรักความใคร่ และปรารถนาให้เป็นสุขยังมีอยู่ ยังมีกามราคะ สังโยชน์เมื่อความรักเกิดขึ้น พอใจในกาม แต่ถือว่าถูกต้องตามกฎหมายและหน้าที่ศีลธรรม เพราะการเป็นผัวเมียกันนั้นถูกต้อง แต่ถ้าเป็นคนนอก พระโสดาจะไม่ยุ่ง ถ้าไม่ใช่ของตัวเอง เมียเพื่อนลูกเพื่อนไม่ทำ เพราะมีเมตตาสูง พระโสดามีตัวรักตัวใคร่ แต่พระโสดาฆ่าคน ฆ่าสัตว์ไม่ได้เพราะมีศีล ๕

พระโสดาละความโกรธ อิจฉา พยาบาท ทั้ง ๓ ตัวนี้ออก เมื่อละออกแล้วฆ่าใครไม่ได้ ละกิเลสไปเท่าไรก็ล่วงเกินใครไม่ได้เท่านั้น เพราะตัวนี้ไม่มีโกรธ แต่เรื่องของเพื่อนที่เล่าให้ฟังนั้น มันโกรธเพราะเด็กไม่ยอมโดยดี ไม่ยอมเลยต้องลงมือฆ่า มันโกรธตอนไม่ยอมนี้แหละ ถ้ายอมมันไม่ฆ่าแต่คนอื่นหลายคนที่ยอมแล้วยังต้องฆ่าก็มีเช่นกัน

หลังจากนั้นมา อาตมาพยายามว่าทำอย่างไรดี เราเรียนตำรามาแล้วเมื่ออายุ ๘ ปี เรียนมาแล้วตั้งยี่สิบปี แต่ตอนนั้นอายุย่าง ๑๘ รู้ว่าถ้าคนเป็นพระโสดาไม่ฆ่ากันตาย ไม่ฆ่ากันแน่นอน ราคะมีลูก มีผัว มีเมีย เราปฏิบัติให้เราเป็นพระโสดาเสียก่อน แล้วสอนคนอื่นเป็นพระโสดาทั้งหมดแล้วจะไม่มีคนฆ่ากันตายในโลก เพราะโลกไม่เสียหาย ลูกก็มี ผัวก็มี ลูกมันเกิดต่อๆ บรรลุเป็นพระโสดาอีก เราคิดเพลิน ว่าคุยกับลูกที่เป็นพระโสดาหมดโลก กระหวัดถึงโลกที่สมบูรณ์ พระโสดาไม่ฆ่าและไม่ล่วงเกินของคน

อื่น ไม่ผิดศีล ๕ ข้อ นี่เรามั่นใจมากกว่าจะสำเร็จพระโสดาให้ได้ เพื่อจะสอนคนให้เป็นพระโสดา

แต่พอนึกได้ ขอย้อนหลังได้หลายคนแล้ว เกียวกันแล้ว แน่นนอนแล้วว่าพระโสดามีความรัก ความใคร่ แต่พระโสดาตัดต้นหา อิจฉา พยาบาท ออกจึงไม่มีปัญหา แต่คนอื่นยังต้องมีปัญหาหมด พระก็มีปัญหาหมด อาจารย์กรรมฐานต้องสีกหมด รักใคร่จึงไปอยู่กับลูกบุญธรรมบ้าง

ตอนที่เรามาเรียนทำกรรมฐาน นับถือพระอยู่ ๔ องค์เป็นอาจารย์ แต่ก็สึกไปทั้ง ๔ องค์แล้ว ก็เหลือองค์เดียว คืออาจารย์พวงองค์เดียว หลังจากนั้นต่อไปเราจะเคร่งทางจิต ไม่เคร่งทางกายแล้ว เลิกแล้วที่จะให้ให้คนนับถือ หรือว่าให้คนสรรณูเสริญ จำเนียรนี้เก่งนัก ท่านจำเนียรนี้เรียบร้อยทุกอย่าง ไม่เอาแล้ว เลิกกัน ต้องเอาทางใจให้ได้ เพราะมันอยู่ที่จิตแล้ว ตอนอยู่ที่วัดชายนนา เมื่อเข้าไปในห้องปิดประตูแล้วเอาที่ในกายในจิต ฐานกายไม่ต้องทำแล้ว ชำนาญแล้ว แต่ฐานจิตที่ยังไม่ชำนาญเลยปักลงไปในจิต ปักลงไปในจิตเพื่อให้รู้ให้ได้ว่ามันมีอะไรอยู่หนักหนาในจิตเรา ที่นี้ฐานจิตเราชำนาญแล้ว พอคุณฐานจิตกับฐานเวทนาพลันเกิดร้อนในท้อง ร้อนปวดเมื่อย และคันหมด เพราะกรรมเก่ามาเล่นงานอยู่ เวทนากับจิตนี้แยกกันอยู่ เราจะเอาฐานจิตให้ได้ ว่ามันอยู่ตรงไหน ต้องหาเรื่องนี้ให้ได้ ว่าทำไมพระต้องสีก แต่ทันเวลาเพราะยังดิ่งกันอยู่ เราดูจากจิตในจิตที่ไม่เคยทำมาก่อน เมื่อก่อนทำแต่ฐานกาย ขณะที่ฐานจิตไม่เคยทำมาก่อน เวทนากำลังแย่งกันอยู่ เดี่ยวไปอยู่เวทนาบ้าง เดี่ยวจิตบ้าง เอาสติเอาแนวแน้มไม่ได้ จิตฟุ้งซ่านรำคาญมากแยกกับจิตกับเวทนา จู่ๆ ก็มีผู้หญิงสองคนมาที่วัด พอผู้หญิงสองคนพูดกันว่า “พระอาจารย์ท่านจำเนียรองค์นี้นะ หล่อที่สุดเลยเท่าที่เห็นมา น่ารักที่สุด ปาก แก้ม หน้าตา น่ารัก น่ากอด ตากี้หวาน”

จากนั้นก็โกรธขึ้นมาทันทีที่เห็นว่าเรอกหักเลยหนีมาบวช ว่าน่ารักก็ชอบนะ มันยอแนะเราชอบอยู่ แต่พอได้ยินคำว่าอกหักทำให้โกรธสุดขีดจากน่ารักหายไปกลายเป็นโทสะล้วนเลยเรื่องดุจิต ใต้อตอนที่พูดว่าเราน่ารักก็ชอบด้วย เราเข้าใจตัวเองว่าเรา น่ารักจริงๆ มันพูดถูกนะ พอได้ยินคำว่าอกหักเท่านั้นให้โกรธยิ่ง ที่นี้จะไปดูหน้ามันแล้ว โกรธมาก โกรธทั้งตัวลุกขึ้นเลย กรรรมฐานแตกหมดแล้ว ตอนที่มันยังพูดยอเราอยู่ ยังไม่โกรธมันมากเพราะมันยอ แต่พอโกรธก็ไม่สนคำเียนยอแล้ว ไม่เอาแล้ว อยากรู้อีกว่า คนพูดหน้าตาเป็นอย่างไร ฟังเสียงแล้วคนที่พูดคนแรกเรารู้จัก จำได้ที่ยีนบาตรประจำ คนที่ ๒ ไม่รู้จัก อยากจะเห็นหน้าจริงๆ มันเกิดหาไม่เจอ (ช่องที่ฝาผนัง) มันเหนื่อยเพราะหาไม่เจอ เจาะไม่ได้เพราะมันเหนื่อย มันเหนื่อยนะ แต่ก็โกรธสุดขีดด้วย มันเหนื่อยจนตัวสั่นหมดทั้งตัวหมดแรงแล้ว ไม่ต้องเจาะรูแล้ว

เอาใหม่ นั่งสมาธิดีกว่า จับให้ความโกรธอยู่อย่างนี้ ดุจิตให้เห็นโกรธอย่างนี้ โกรธอย่างนี้ มันก็ยังโกรธ ดีแล้วมันไม่หนี นี่จึงทำให้ได้ปัญญาที่ได้ขัดแจ้งเรื่องธรรมะ เราจะลุกขึ้นและอยากบอกขอใจคนทั้งสองคนด้วยซ้ำ ที่ทำให้รู้จักความโกรธของตัวเอง ทำกรรมฐานได้สำเร็จแต่ก็กลัวว่ามันจะหาเรื่องไปดูหน้า มันจะมีปัญหา ก็ตัดใจอย่าไปพูด อย่าไปคิด แต่ศรัทธาสองคนนี้มาก จากโกรธกลายเป็นศรัทธา มันจะกราบไหว้ได้ทุกอย่าง เพราะทำให้เราตามเห็นความโกรธเมื่อเห็นก็จะได้ตามไปถูกและจะได้ตามนั่งสมาธิ ส่วนสองคนนั้นไม่รู้ว่าไปตอนไหน ไม่รู้แล้ว ไม่เกี่ยวข้องแล้ว ทว่าขอขอบใจไว้ก่อน แต่อย่างไรก็ตามความโกรธเห็นชัดมากเลย

นั่นทำให้เราพบครั้งแรกว่า ญาณมันขึ้นมากนี้ในความโกรธ มันปรุงขึ้นมาจากจิตไปยังสมอง (ดูรูป จิต ฐานที่ ๔ ส่งไปฐานที่ ๗) โกรธมากต้องเศร้าหมอง มันมันไปหมดเลย ตัวยังสั่นอยู่ ความโกรธนี้ทำให้เป็น

อย่างนั้น ทำไมต้องโกรธมาก มันถูกจึงโกรธจัด ใจตัวยังพูดได้ ความ
โกรธพูดได้นะ มันผสมกับจิตพูดได้เลย เมื่อเราถามทำไมต้องโกรธ ญาณ
มันอยู่ข้างบน (ดูรูป ฐานที่ ๖) แต่พอมันตอบว่ามันถูกถูกนะ มันถูก ถูก
โกรธ แล้วมันเป็นใครล่ะ ก็มันเป็นกูนั่นแหละ เราจึงถามใหม่อีก รู้แล้วไม่ใช่
สองคน ญาณตัวเดียวแต่ญาณมันอยู่กับความโกรธ จึงเท่ากับมันโกรธ เรา
อยู่ตัวรู้ว่าโกรธหรือไม่โกรธ เอาแล้วคราวนี้ครบแล้ว ถึงเราแยกจิตให้ห่าง
กัน เอาญาณขึ้นมาที่ตาและลงไปดูในจิตแต่ไม่ได้มันวนกลับ ไม่ให้มองย้อน
กลับ มันตกลงเปลี่ยนไป มันเปลี่ยนไปที่จิต และมันต่างกันอย่างไร มันคือ
อันเดียวกัน (คือ ญาณตัวเดียวกัน) ใจตัวที่มันว่าไปตากู สัญญาอยู่ในนี้
แต่ในนี้ไม่มีสัญญา ญาณข้างบนไม่มีสัญญา มันรู้บนหัวไม่มีอะไร รู้ที่เท้าว่า
ไฟร้อนอยู่ วิญญาณเดียวกันที่เหยียบไฟร้อนตะโกนไปว่าไฟที่มันร้อน ถ้า
ยกเท้าออกไม่ร้อน มันหายได้นี้ นัยน์ตาตัวเดียวกันไหม สายเดียวกัน แต่
เมื่อเราถามว่าใครโกรธ มันเป็นอย่างนี้ มันเป็นใครถึงโกรธ มันไปติดสัญญา
ว่า กูแหละที่มันด่า มันว่ากูอกหักกูยอมไม่ได้ เอาเลยถอนกันมาอยู่ที่ตัว
(ดูรูป ฐาน ๖) มันออกแล้วมันหายไป หายไปอยู่ตรงนี้ (ดูรูป ฐาน ๔)
มันตอบอีกครั้ง มันโกรธเขาทำไม เขาถูกแค่นี้ ไม่โกรธได้อย่างไร มันถูก
ศักดิ์ศรีสำคัญ มันมาตอบตรงนี้ (ดูรูป ฐาน ๔)

มันเหมือนกับว่าหนึ่งทะเลงู นี้ออกตัวยักษ์ นี้ออกตัวนางเอก (มันพูด
พร้อมกันไม่ได้) นี้อยักษ์พูด... กูจะเอามันเหาะเหินเดินอากาศ นี้นางเอก
ว่า...กูไม่ไปกับมัน เหมือนนางสีดากับทศกัณฐ์ แต่คนเดียวพูดคนละที ทว่า
คนฟังว่าหนึ่ง ๒ ตัวมันทะเลาะกันอยู่ เลยยักษ์อุ้มนางหนีเหาะเหินเดิน
อากาศไป นี้อยักษ์แล้วนะ แต่ว่าคนเขิดคนเดียว มีคนพาหนึ่งคนเดียว
(พูดเป็นตุ๊กตาก็ได้) นี้อย่อมมีวิญญาณเดียวกัน ตัวหนึ่งทะเลงูสองตัว มี
วิญญาณเดียวกัน ไม่พูดว่าคนนี้เป็นคนชั่วหรือเป็นคนดี ทำให้มันทะเลาะกัน
หรือจะให้ตีกันหมดก็ได้ ทำไมทะเลาะกันเพราะจิตมันเปลี่ยน เปลี่ยนเป็น

ไม่ดีและเปลี่ยนเป็นดีตลอดเวลา ญาณมันเปลี่ยนได้ เปลี่ยนหัวเปลี่ยนท้าย ข้างบนสะอาด ข้างล่างสกปรก จึงนึกได้ว่าพระพุทธเจ้านึกถึงพระธรรม พระสงฆ์นับถือพระธรรมกับพระพุทธ รู้แต่ว่าพระพุทธเจ้าเป็นผู้ให้ธรรม ทั้ง ๒ อย่าง ชาวบ้านนับถือพระสงฆ์ก่อน (คือนับถือหลวงพ่อดำเนิน หลวงปู่ หลวงพี่ หลวงตา) แล้วมานับถือบูชาพระพุทธและพระธรรม อาตมาเอง เห็นตรงนี้ชัดเลย เรานับถืออุกฤษฏ์ธรรมคือตัวโกรธนี้ ทำให้เรารู้ธรรมะ นับถือกันอย่างแรง เลยคุยกับมันสนุก คุยความโกรธนี้มันสนุกดี คุยกับตัวเองเหมือนหนึ่งสองตัว แล้วพอเขาว่าอกหักจึงต้องไปถือไว้ทำไม

แวบมาถูกเป็นคนบริสุทธิ์ตลอด มันดูถูก มาบวชไม่ใช่อกหัก ที่มาบวช ไม่ใช่อกหักนะ เราศรัทธาตั้งแต่เด็กๆ สองคนนั้นไม่รู้เรื่อง มันน่ากลัว มันโกรธอีกเพราะมันดูถูกเรา เราไม่ได้เป็นอย่างนั้น ไฉนที่วิญญูเวลามันโกรธมันเป็นแบบนี้เอง เราเล่นกับจิตสนุก ถ้ามจิตที่มันตอบทีหนึ่ง ข้างขึ้นข้างบน มันถาม ตอบลงไปรู้ทันที่ว่าจิตอันเดียว ญาณอันเดียวกันกับญาณที่ลงไป ข้างในทิว อุปาทานชั้นมารวมกันทั้ง ๕ ตัว แต่พอหลุดออกมาเป็นตัวเดียว มีแต่ตัววิญญูญาณชั้นตัวเดียว แต่ถ้าลงไป ๔ ชั้น ๔ ชั้นเมื่อลงชั้นรวม เป็น ๕ ชั้น...

เมื่อวิญญูญาณไปรวมกันเป็นอุปาทานหมดเลย อุปาทานชั้นเป็นตัว ทุกข์ เป็นอุปาทานยึดมั่นถือมั่นทันที ถ้าไม่รวมไม่เป็น ตอนที่เรายกญาณนี้ไม่มีพลังงานชั้น เพราะไม่รวมทั้ง ๕ มันเป็นไปไม่ได้ ที่เรากล่าวเอาอันนี้ ก่อนชั้นทั้ง ๕ ขึ้นมานี้ วิญญูญาณอันเดียว บันทึกอุปาทานชั้นไว้ด้วย อุปาทานชั้น ๕ นี้เราเรียนธรรมะ เราโกรธทั้งที่เรียนธรรมะไปแล้ว โกรธนี้ มันอยู่ได้นานมาก ไม่ไปถามมันก็ได้ รอคูธรรมะ รูปอนัตตา รูปไม่มีตัวตน รูปปานะขันโด รูปมีอุปาทานเป็นตัวตนได้ รูปจะอนันเนปันตา เมื่อปัจจะชั้นทั้ง ๕ มารวมกันรวบรูป เป็นตัวตน เวทนานั้นคือเป็นตัวตน...

ชั้นที่ ๕

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกับพระปัญจวัคคีย์ว่า ดูกุรภิกษุทั้งหลาย รูปเป็นอนัตตา ดูกุรภิกษุทั้งหลาย ถ้ารูปนี้จักได้เป็นอัตตาแล้ว รูปนี้ไม่พึงเป็นเพื่ออาหาร และบุคคลพึงได้ในรูปว่า รูปของเราจึงเป็นอย่างนี้ เกิด รูปของเราอย่าได้เป็นอย่างนั้นเลย ดูกุรภิกษุทั้งหลาย ก็เพราะรูปเป็นอนัตตา ฉะนั้นรูปจึงเป็นไปเพื่ออาหาร และบุคคลย่อมไม่ได้ในรูปว่า รูปของเราจึงเป็นอย่างนี้เกิด รูปของเราอย่าได้เป็นอย่างนั้นเลย ฯลฯ

(ย่อมาจากอนัตตลักขณสูตร)

อาตมาถามในจิตอยู่ ถามในจิตอยู่ในรูปมนุษย์เวทนา อนัตตา เวทนา ไม่มีตัวตน เวทะนูปาทานักขันโธ เวทนามีอุปาทาน เวทนามีตัวตนถ้ารวมกันทั้ง ๕ ขันธ์สัญญาอนัตตา สัญญาไม่มีตัวตน สัญญูปาทานักขันโธ สัญญามีอุปาทานอยู่ สังขารูปาทานักขันโธ สังขารมีอุปาทานอยู่ วิญญาณูปาทานักขันโธ วิญญาณมีอุปาทานอยู่ ก็เมื่อขันธ์ทั้ง ๕ ไม่มีตัวตนในอุปาทานขันธ์ เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ไม่รวมตัวกัน ให้เป็นตัวเป็นตน ขันธ์ทั้ง ๕ คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ ล้วนเป็นอนัตตา

เมื่อวิญญาณรวมทั้ง ๕ เป็นตัวตน พอมาถึงวิญญาณเราอยู่ข้างบนก็ไม่มีตัวตนลงไปอยู่ในขันธ์ทั้ง ๕ พอรวมเป็นตัวตนทันที วิญญาณกู มันดูถูกกูนี้ มันแกล้งกูมันด่ากู เราดูไปอยู่สักพักว่ามันทำอะไร มันอุปาทานขันธ์ ๕ ก็กูทั้งนั้นเลย ทั้ง ๕ อย่างมันด่ากู มันดูถูกกู กูมาบอกว่า ศรัทธา มันเลยด่าเสียให้พอ มันโกรธกูนั่นแหละ โกรธคนนั้นอยากดูหน้าคนนั้น ใจตัวนี้เอง วิญญาณมันยังรู้อยู่ข้างใน และขึ้นมาอีกทีก่อน จากนั้นก็หายไป ใจตัวโกรธหายไปแล้ว แต่มันขาดวิญญาณเป็นผู้ไปสนองให้ทำเป็นตัวตนขึ้นมาได้ เพราะรูปธรรมไม่เป็นตัวตน ได้เวทนาสังขารรวมกัน

กลายเป็นตัวตนเลย เหมือนเราเข้าไปอยู่ในวิญญานเป็นตัวตนขึ้นมาทันที มันต้องรวมตัวทั้ง ๕ (มันแยกหาไม่ได้ เมื่อมารวมก็เกิดขึ้น) ข้อนี้ให้รู้ก่อนว่า รถมารวมทั้งคันจึงสามารถวิ่งได้ แต่พอถอดล้อรถก็วิ่งไม่ได้ วิญญานะชั้น ปันโต เมื่อรถประกอบกันทั้งคันแล้ว คนขับนี้ทำให้รถวิ่งได้ วิญญานก็คือตัวสำคัญเหมือนรถที่วิ่งได้เลยเพราะคนขับ ชั้นทั้ง ๕ ก็มีวิญญานเป็นผู้ขับเคลื่อนนั่นเอง เมื่อเรามาอยู่ข้างบนวิ่งแล้วไปโกรธเขาทำไม ถามเขาว่าไปโกรธเขาทำไม พอถามปุ๊บวิญญานไปรวมกับชั้นทั้ง ๕ ลงมาเลย ลงไปถามว่า มันดูถูกกูละ มันรวมทั้ง ๕ เลย เวทนาตอบว่า มันดูถูกกูละ ให้ตัวโกรธมันตอบมันดูถูกกู มันดูถูกนี้ กูไม่ได้เป็นอย่างมันพูด ทิฐิมานะอุทาน มันอยู่ในนั้นหมดแล้วพบเลย พบละเอียดเลย ครบทั้ง ๕ แล้ว

เมื่อครบทั้ง ๕ ขึ้นมานั่งใหม่ มาดูใหม่ แต่ว่าการดูนี้ช่วยดูกับอาจารย์ด้วย เอาอย่างนั้นะ ตั้งใหม่ว่ากูนี้อะ วิญญาน นี่เป็นจิตนะ...มีรากนี้เป็นจิต เมื่อเราอยู่นี้พอถามถามว่าโกรธคนที่ถามทำไม ยังอยู่อยู่ในจิตนะ มันโกรธอยู่ อุปาทานชั้น ๕ ยังโกรธอยู่และยังไม่ดับที่ พอลงมานี้อุปาทานนี้หายหมดแล้ว ข้างบนหายในจิต เมื่อลงอยู่ในชั้นทั้ง ๕ ที่อธิบายไม่มีปัญญาเลย อุปาทานชั้น ๕ เลยวิธีปฏิบัติให้แยกให้ทันแยก ให้เห็นกระดูกอย่างนี้ ตอนนี้อยู่ข้างบนหมดแล้ว แล้วก็เห็นอย่างนี้ ญาณไม่อยู่ข้างล่างแล้ว มันอยู่ในจิตนี้เอง ญาณนะวิญญานนั่งอนัตตา วิญญานไม่มีตัวตน ญาณตัวนี้เท่าพระอรหันต์เลย เมื่อเท่าพระอรหันต์ก็อย่าลงไปทางนี้ จึงเดินจงกรมจับให้ได้ ตอนนี้อยู่จับให้ได้

ถ้าญาณอยู่นี้มันนึกถึงบ้าน นึกถึงอดีต นึกถึงครอบครัว นึกถึงเพศทุกอย่าง พอญาณอยู่นี้ไม่มีอะไรก่อน ที่ดูกระดูกนี่นะ ให้อย่าสงสัย อาจารย์จำเนียร สงสารธาตุ ๔ ร่างกาย ชั้น ๕ อยู่ข้างในด้วย จะเกิดทุกข์เกิดขึ้น ให้สังสารสักหน่อย ยืนดูกระดูกแล้วเดินจงกรม หลวงพ่อกำเนียรจะเอาไปปล่อย สังขารมันเดือดร้อนแล้ว มันจะอยู่ตรงนี้แหละ สติมหาสติ

อนัตตา เคนจกรรม ใครเห็นที่นี้ญาณรักษาได้ ไปดูจิตได้ แค่อสองอย่างนี้ ถ้าเห็นอยู่ตรงนี้ ญาณอยู่บนอันเดียว ถ้านึกถึงบ้านครอบครัว นึกไปโน้น นึกไปนี่ลงในจิตแล้ว เข้าไปอยู่ในจิตอีก มันเข้าไปหาสัญญาที่ ทั้งอดีตและ ครอบครัวเดินๆ ไป กุกลับบ้าน พอกลับบ้าน บ้านเรามีบ้านเรือนแต่ละ อย่างบันทึกในนี้แล้ว แต่จิตไม่รับว่ามันมีอยู่ ภาพถ่ายมีแถวนั้น กล้องถ่าย มันทำมาก่อน ดูหนังวิทยาศาสตร์เวลาถ่ายปั๊มน้ำมันอยู่ในจิตเลย ซึ่งคงพอ แยกกันได้บ้าง ต่อไปเอาอย่างนี้ เมื่อญาณที่เห็นอยู่นี้จึงดูไปในจิตบ้าง เวทนาบ้าง แต่พอลงไปในเวทนาว่าหนาว เห็นรอบตัวหนาว อย่างอื่น ก็ว่าหนาว

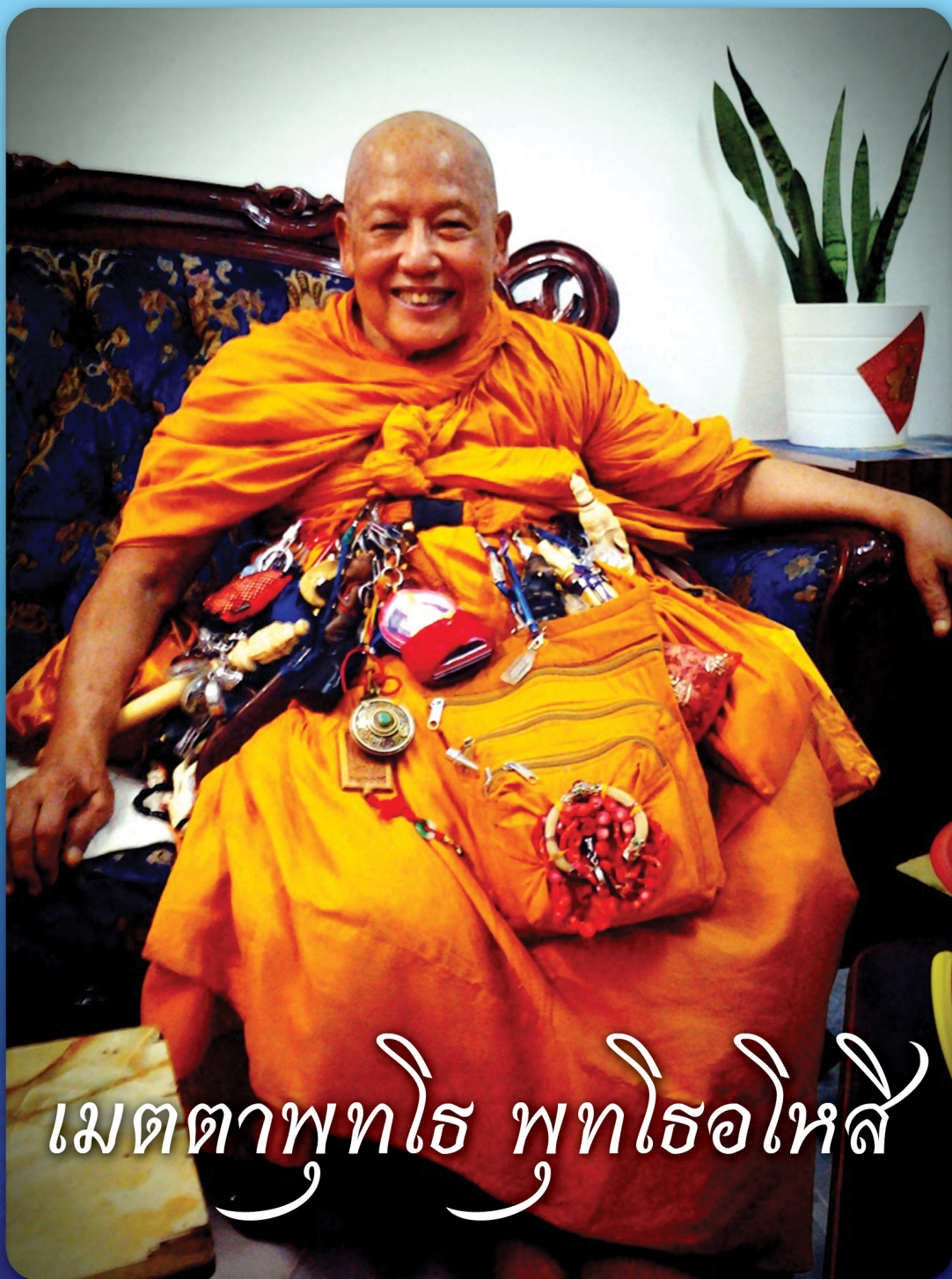
วันนั้นอยู่ที่พัก เรายืนทำกรรมฐานของเรา หนาวอยู่รอบตัวแต่ข้างใน มันเดินได้คล่อง ทั้งหมดมันไม่หนาวเลยเป็นอนัตตา แต่ให้คนอื่นทำ ไม่รู้เขา ทำได้หรือไม่ ที่รู้สึกหนาวจริง...หนาวจริง นั่นเพราะวิญญาณไปอยู่กับ หนาว ถ้ามานึกว่ามันหนาวอยู่รอบตัว แต่ไม่มี เรานั้นคืออนัตตาไปไว้กับมัน แหละ ขอเจตน์พ่อยืนทำกรรมฐานก็ให้หนาวไปในจิตแล้ว ถ้ามันรู้หนาวอยู่ นั้น แต่ไม่ใช่เราหนาว มันอยู่ที่ญาณแล้ว มันแค่อสองอย่างเท่านั้นเอง

แต่ในรูปเวทนา ในรูปก็เหมือนกับเวทนา เหมือนกันในฐานะกับ สัญญาด้วย ถ้าสติปัญฐาน ๔ ฐานกายรูปญาณเข้าไปท่องเที่ยวในจิตของตัว เราเรียกว่าอนัตตาฐานเวทนา ท่องเที่ยวในเวทนา คือไม่ติดอนัตตาฐาน จิต เข้าไปในจิตแล้วไม่ยึดถือแล้วเป็นอนัตตา ฐานธรรม รูปธรรม หลักระบวนที่ ว่า ชันยะตะนะธาตุ พุดถึงรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส กลายเป็นอนัตตาหมด เรียกว่าเข้าถึงอนัตตาในชั้น ๕ ในธาตุ หรือเข้าถึงชั้น ๕ ในสติปัญฐาน ๔ แต่ถ้าเข้าเป็นก็ลองให้หมด เพราะกระทำอิตตาเป็นอนัตตาทั้งนั้น นี่คือ เวทนา ให้ญาณอยู่ที่นี้ละ มันหนาวอย่าถือว่าเราหนาว

ส่วนอาตมาด้วยความที่ชำนาญแล้ว พอตั้งปุป วิญญาณเดินตลอด ไปถึงปลายเท้าเลย แต่ความหนาวอยู่ข้างนอกไม่เห็น เราหนาวมีแต่หนาว นี่ก็อาจารย์ทำชำนาญแล้ว แยกได้ว่าเวทนาไม่ใช่เรา หรือรู้ว่าเฉยๆ แต่ถ้า ตัวนี้ชำนาญ ญาณลงไปขึ้นมา ในชั้นนี้ หนาวมันก็ชำนาญอีก ฝึกตัวนี้ให้ ขำนาญและให้ได้นาน ให้ชำนาญลงไป กรรมนะไม่หนาวหรรอก ไม่ร้อน ไม่ เย็น ไม่หนาว ถ้าฝึกไม่ได้ ทุกข์ก็มาก ปวดร้อนเราก็ออยู่ไม่ได้

**ทุกขัง...ฝึกปฏิบัติให้ชำนาญ
แล้วจะเจอ สุขขัง....**

เมตตาพุทธโธ พุทธโธอโหสิ

มรรคมงคล ๘ เป็นอริยะไน้แล คือ
สั้มาทีฏฐิ สั้มาสังกัปปะ สั้มาวาจา สั้มากัมมันตะ
สั้มาอาชีวะ สั้มาวายามะ สั้มาสติ สั้มาสมาธิ
กัลยาณวัตรที่เราตั้งไว้ในบดิน น้แล
ย่อมเป็นไปเพื่อความเบื่อหน่าย เพื่อคลายกำหนัด
เพื่อดับสนิท เพื่อสงบระงับ เพื่อความร่ียง
เพื่อตรัสรู้ เพื่อพระนิพพาน โดยส่วนเดียว.
ดูกรอานนท์ เธอทั้งหลายจะพึงประพฤติตาม